DISPUTATIO JURIDICA INAUGURALIS DE SUBINFEUDATIONE,

QUAM

SUB PRÆSIDIO

SACROSANCTÆ ET INDIVIDUÆ TRINITATIS

Ex Decreto & Authoritate

AGNIFICI, NOBILISSIMI, ET MPLISSIMI JCTORUM COLLEGII IN INCLYTA ARGENTORATENSIUM UNIVERSITATE.

Pro Consequendis summis in utroq; Jure honoribus insigniis & Privilegiis DOCTORALIBUS.

Publico & solenni Examini submittit

GISMUNDUS HORLACHER,
SUEVO-HALLENSIS.

Ad diem 17. Mensis Octobr.

IN AUDITORIO MAIORI.

ARGENTORATI,
Typis Hæred. SEBASTIAN-NICOLAI HETSTEDT,
ANNO CIↃ IↃCLIX.

VIRIS

Magnificis, Nobilissimis, Amplissimis, & Prudentissimis

DNN.

Consulibus, Quinqueviris caeterisq; Inclytae & liberae Reipublicae Hallensis Assessoribus ac Senatotibus, Patriae Patribus.

Dominis Maecenatibus & Patronis

omni observantia cultu venerandis

Disputationem hanc inauguralem

Debita gratitudinis ulterioris Patroginii & benevolentiae promovendae causa

inscribit

dicatq; offert

Sigismundus Horlacher.

I. N. D. N. I. C.

Præfatio.

GRavis est Practici insignis Ferrariensis in præfatione suæ aureæ praxis admonitio. Quanta dementia est, super vacanea in tanta temporum egestate, & ex hoc tempo-
od nec sufficere ad necessaria, quidem potest,
i diligentissime custoditum fuerit, majorem,
ry vacua erogare. Quibus & ego inductus, im-
ante aliquot septimanas ab Amplissimo con-
noque ICtorum Illustris hujus Academiæ Col-
d obtinendum summos in jure honores, dispu-
centia, thema quodpiam publicæ disquisitioni
urus, tale unde non exigua utilitas hauriri pos-
utationis loco proponere constitui. Quam-
omnes Iuris civilis partes ad summam reip.
em oportunitatemque pertineant, nullum ta-
iis locum de feudis tractatione præstantiorem
Hottomannus, quæ tum utilitate, tum rerum
iarum gravitate nulli alii juris parti cedat.
pter & ego nullam laboris jacturam me fa-
arbitratus, si exiguum mihi concessum tem-
atium tractationi materiæ alicujus ex jure
de sumptæ impenderem. Placuit itaque sub-
tionem eligere, ejusque delineationem pro
ne institutam benevolæ eruditorum censuræ

hac vice submittere, ab iis, si quo in puncto tristi illo ex *l.3.§.13.& 16.C.de*... humanæ naturæ imbecillitatis privilegio usus à veritatis tramite aberravero, aut aliquid tractandum prætermisero, melius informari desiderans.

THESIS I.

Tractatio verbalis.

QUanquam in omni tractatione instituta præ verbis potior rerum veniat habenda ratio. *Ged. ad rubric. ff. de V. S.* cùm verba rebus, non res verbis deservire debeant *c. humanæ aures 11. Can. 22. quæst. 5. Gail. 1. O. 150. n. 6.* tamen, quia ea significandarum rerum gratia potissimum sunt inventa ac in ipsarum rerum perceptionem nos provehant, teste *Scalig. Exerc. 1. sect. 1.* ita & ego Ulpian. imitaturus *in l. 1. pr. ff. de I. & I. l. 1. §. 1. ff. de pact. l. 1. ff. de furt.* antequam ad materiæ susceptæ tractationem ipsam accedam, paucissimis præcognitionem termini præmittam. Illa autem absolvetur in definitione, quæ vel nominalis vel Realis, sub Nominali comprehendo Etymologiam synonymiam & Paronymiam.

II.

Etymologia.

Quoad Etymologiam notandum, Feudistas multas habere loquendi formulas ab usu Latinorum abhorrentes, licet igitur & sub feudi vox ex suo primitivo minus latina videatur, usus tamen gratiâ à Dd. retinetur, & sic subinfeudatio derivari potest, à præpositione Sub, & verbo INFEUDATIO. quemadmodum enim illa dictio SUB inter alios significatus secundum *Tusch. pract. concl. tom. 2. lit. D. concl. 180.* subjectionem quandam, & exemplo substitutionis suppositionem denotat. Ita etiam subinfeudatio naturaliter quodammodo supposita videtur infeudationi, sicut hac non prævia, de illa satis plenè constare non possit.

III.

Synonymia.

Synonymæ subinfeudationis & subfeudorum appellationes apud Siculos sunt Excadentiæ *Intrigl. q. 53. n. 223. cent. 1. Gol. Ant. disp. feud. 9. th. 2. lit. A.* Galli subfeudum appellant arrierfief, un fief tenu par moyen, Retrofeudum, *Chassan. in Consuet. Burg.*

Rubric.3. tit. de feud. §.2. Gottof. ad tit. 4. K. 1. §. Rursus lit. D. Et feudum Mediatum fortè quòd mediante vasallo priori à secundo, vel ulterioribus possideatur *Knich. de Saxon: non prov. iur. c. 6.* dicitur quoque feudum subalternum *Ros. c. 9. concl. 49. n. 1.* & subalternatum, vel etiam uno nomine subbeneficium, *Frecc. de orig. Baron. p. 14. n. 44.* Nonnulli nostratium subinfeudationem efferunt per vocem afftерlehen/ *Besold. thes. Pract. sub hac voce Finckelth. disp. feud. 9. contr. 2.* illa tamen potius subfeudo ipsi, quàm subinfeudationi convenire videtur, quæ rectiùs ein afftерlehens verleihung/oder affter lehenschafft dici potest *Wilhelm. Anton. ad Kobl. de subfeud. c. 1. n. 31.*

IV.

Synonymiam Excipit Paronymia, Ab hac autem voce inflexa sunt & descendunt alia nomina, ut subfeudatarius ita dictus, quod habeat feudum à primo infeudato ad exemplum eius, qui est subinstitutus ab inquilino principali, & dicitur subinquilinus vulgò ein afftermiedling. *Tusch. pract. concl. t. 4. l. I. concl. 143.* vel etiam subcliens *Knich. d. l.* Dicitur quoque sic investitus, subvasallus vel subinvestitus afftеrlehnmann/ vel ut Belgæ loquuntur Achterlehenmann/ *Besold. thes. Pract. all. l.* quasi substitutus in locum vasalli principaliter à Domino investiti, quique ad ipsum Dominum respectum habet, sicut substitutum à Mandatario vel Procuratore Principali afftеranwalden appellari consuevit. *Oldend. de act. benef. laudatus à Spiegel. in Lexic. Iur. Civ.* A Freccla nominatur subbeneficiarius, ab aliis vasallus minor aut sub alternus ein Lehenschult/ *Wehner. pract. obs. voc.* Abung ablager/ sic descendit quoque subinfeudare, h. e. alium de feudo investire einem ein Afftеrlehen ansetzen *G. A. disp. feud. 6. th. 2. Gemmel in compend. iur. feud. p. 9. rubric. subinfeudatio* ein Afftеrlehen geben.

Paronymia

V.

Definitionem Nominalem sequitur Realis, licet autem subinfeudatio variè definiatur, mihi tamen communior retinenda videtur, quod sit Actus, quo vasallus totum vel partem feudi alteri æquali vel meliori, ijsdem legibus & pactis, quibus ipse habuit sincerè concedit.

Tractatio Realis Definitio.

VI.

Et hæc de definitione tam Nominali quàm Reali, venit

Ulterior dispositio.

 nunc

nunc infeudatio consideranda vel ut constituenda, vel ut constituta, illa in causarum indagatione consistit, quarum aliquæ sunt externæ, aliquæ internæ. Externæ sunt efficiens & Finis. Efficiens vel Remota vel Propinqua.

VII.

Causa efficiens Remota.

Ad causam efficientem Remotam, jus Feudale antiquum juxta *Obrecht l.3.c.10.* hucusque non abolitum, seu quod perinde est, consuetudo meritò refertur. Postquam enim feuda fuerunt introducta, usu mox invaluit, adeoque de natura feudorum esse cœpit ut eadem vel in totum, vel pro parte aliis in feudum darentur quod feudorum placita satis testantur *1. F.4.§.6.2.F.26.§.beneficium 2.F.3.§.1.2.F.9. 2.F.34.§.2.* Ita ut etiam non accedente Domini consensu & voluntate ea permissa dicatur *Kobl. de subf. c.1. Besold.p.3.consil.108.* Quod diversitas illa graduum, quo vasalli à se invicem in jure nostro Feudali discernuntur apertè etiam evincit, dum Duces, Marchiones, & Comites, qui ab Imperatore, feudum possident, Capitanei Regni dicuntur, qui feudum dant Minoribus valvasoribus, & hi porrò valvasinis *1. F.1.15.2.F.10. Schrad.ac Feud.p.4.c.1.n.55.* ut de experientia ipsa taceam, ob quam subinfeudationem in dubium vocare, foret absurdum *Christin. vol.1.decis.185.vult.1.F.10,79.*

VIII.

Etsi verò in tot juris feudalis locis eam vasallo permissam esse proditum sit, nihilo tamen minus & olim extitisse patet, qui eam illicitam à Constit. Impp. *2.F.52.&.55.* prorsus improbatam & abolitam esse statuerent, *teste Camer. in repet. c. Imperialem p.12, præcipuè Hottom. tum in Comment. s. not. ad illos locos singulos, præsertim ad d.Const. Friderici, verb. colore investituræ, tum in disput. feud.37.* Et quamvis de ratione hujus juris constituti aut recepti quidam non immeritò dubitent, hisce inducti, quod subinfeudatio dicatur alienatio *2.F.3,&9.* quod proficiscatur ex benevolentia *2.F.23.* & quod Domino alius non debeat obtrudi vasallus *2.F.12.* unde & *Curt. Iun. in tr. feud. p.4.n.83.* scribit, sententiam illam, quòd subinfeudatio vasallo permissa sit, esse quidem ab omnibus approbatam, sed tamen mirabilem, quia ex tali infeudatione transferatur utile Dominium, & generaliter prohibita alienatione videri etiam prohibitam infeudationem & Iul. *Clar. in Recept. sent. §. feu-*

dum

dum q.31.n.1. profitetur, se hactenus sufficientem rationem exceptionis reperire non potuisse: Alii verò intèr quos Vultejus *1.F.10. n.85.* rationem eorum quæ in usibus feudorum reperiuntur anxiè nimis disquirere non operæ precium existimantes, pro ratione sufficere putant, quòd in consuetudinibus Feudalibus receptum sit *c.1.9. filii nati, ibi: quamvis ratione improbetur, ex usu tamen admittitur 2.F.26.*

IX.

Hisce tamen non refragantibus (præterquam quòd propterea jus constitutum aut receptum negandum non sit, nec eo modo aut sine ratione juris inquirere debeamus, ut non inventâ aliquâ idoneâ ratione, jus ipsum negetur, cum alioquin multa ex his quæ vera sunt, subverterentur. *l.21.ff. de leg.*) subinfeudationem neque menti Impp. Lotharii & Friderici contrariam, neque alia ratione planè destitutam esse censeo, cùm enim vasallo vi utilis Dominii quod in re feudali acquirit *2.F.8.* minus plenè alienandi facultas, ita scil. ut jus ipsum feudi à Domino ipsi concessum retineat, æquè ac alii juris illius effectus, competat, eaque hoc saltem modo temperata sit, ne vasallus alienationem subdolam & callidam facere in animum inducat, talis verò subinfeudatio non sit, ad illam minus aptè prohibitio extenditur. Et quod contra rationem prohibitæ alienationis non sit, ex sequentibus apparebit, dum eam ita fieri dicemus, ut subinfeudans nihilominus utile aliquod Dominium nimirum superius retineat, cujus intuitu adhuc Domini vasallus, illique ad fidem & servitia obligatus maneat. *2.F.55.§.insuper.*

X.

Major verò in eo subest dubitatio, utrum per pactum expressum in investitura de non alienando, subinfeudandi quoque facultas adempta censeatur. Et quamvis negativæ communis Interpp. Schola subscribat *Bald.in c.1.§. Praterea n.3. de Capit. Corrad. ibid. Alvarott. n.4. Schrad. de Feud.p.8.c.2.n.80. Rof.c.9.concl.46. n.8. Kobl. de subf.c.3.n.2.* Huic tamen Doctorũ Placito parum alii deferunt, quorum vestigiis & ego potius inhærere, quam priorem sententiam amplecti malo, ex eo fundamento, quòd pactum illud ad alienationem feudi sit directum, cum verò subinfeudatio alienatio non sit, imò potius in jure Feudali ab ea secernatur,

ſequitur ad hanc illud fruſtra extendi, ſiquidem generali pacto non continetur jus illud quod ſpecialiter alicui conceſſum, ſed expreſſam conventionem requirit. *l. 4. §. quæſitum ff. ſi quis caut. iudic. ſiſt. cauſ. fact. non obt.* inprimis quia in præſenti caſu tam facile fuiſſet exprimere ſpeciem quàm genus, unde meritò pactum illud ex jure potius interpretandum, ad quod contrahentes reſpexiſſe præſumuntur, quàm ſubinfeudationem illo pacto prohibitam eſſe dicendum, cum infrequens non ſit, ea etiam quæ jure ſunt definita, in contractu exprimere, ut negotium omni ſui parte tanto tutius appareat, legis & hominis voluntate id moderante *Vulteius 1. F. 10. n. 86. G. A. diſp. feud. 9 th. 2. l. B.* Et hæc principaliora ſunt fulcra, ſat firma, quibus ſententia à me relata innititur, plura equidem pro ſtabilimento illius, hinc inde à Dd. adducuntur, ſed omnia ac ſingula hic recenſere nimis foret prolixum. Iisque ſic poſitis, tela licet prioris ſententiæ Patroni contra hæc dirigant, parum tamen offendere poterunt ſi clypeo partim ex jam commemoratis, partim ab aliis allatis firmamentis, petito repellantur.

XI.

Cauſa efficiens Propinqua.

Cauſa Efficiēs Propinqua eſt voluntas vaſalli, quæ in ſubinfeudatione principē efficiendi locum obtinet, ſubinfeudatio autem cum ad feudi conceſſionē reguletur, eiq; quaſi ſubordinetur, itaq; quoad perſonas concedentium & acquirentiū parum à feudo degenerare videtur. Cynoſuræ igitur & Canonis inſtar habendum, omnes vaſallos eorumque ſubvaſallos habentes liberam rerum ſuarum adminiſtrationem ſubinfeudare poſſe. *2. F. 3. 2. F. 9. Hartm. Hartm. pract. obſ. tit. 54. obſ. 3.* Adeò ut & plebeis & ruſticis *2. F. 10. §. cæteri. 2. F. 34. §. ſimiliter Vulteius 1. F. 14.* Imò & fœminis (quibus moribus Longobardorum, ideò quòd in perpetua fuerint tutela, feuda concedere erat prohibitum) mitigato illius juris rigore, aliisque officiis honeſtis in pace obeundis pro ſufficientibus æſtimatis, uti infeudandi, ita & ſubinfeudandi poteſtas cenſeatur permiſſa *2. F. 3. §. fœminam ibi Alvarott. Schrad. p. 1. c. 1. n. 19.*

XII.

Non tantum verò vaſallus, ſed & ſubvaſallus alium ſubinveſtire poteſt, An verò deinceps ulteriores in infinitum? dubiæ eſt quæſtionis. Pro Affirmativa quidem militat tex. in *§. ſimiliter 2. F. 34. ubi Dd.* Negativa verò fundatur *1. F. 1. §. notandum 2. F. 10.*

Nec

Nec solum textus juris feudalis, sed & interpretum authoritates hinc inde adductæ colluctantur, ita ut ad evitandam infinitatem, quidam in tertia, non autem in quarta persona subinfeudationem procedere asserant. *Obrecht. l. 5. c. 10.* Alii verò d. §. similiter secuti, in infinitum illam extendant. *Rosf. c. 9. concl. 46. Schrad. l. 8. c. 2. n. 19. G. A. disp. feud. 9. th. 2.* Hæ duæ igitur sententiæ cum ex diametro invicem pugnent, & alterutri ita generaliter adstipulandum esse quibusdam non videatur, ideò Bocerus *in tr. de mod. amitt. Feud. c. 2.* hos textus & sententias inter se conciliaturus eam distinctionem adducit, quâ feudum Regale à non regali discernitur, in illo subinfeudationem in tertia persona inclusivè admitti, in Mediolanensi verò curia illam etiam in quarta perfici potuisse asserit 1. F. 1. §. *notandum*, in feudis verò non Regalibus, in infinitum illam procedere fatetur 2. F. 34. §. *similiter.* Qua tamen distinctione non obstante generali Dd. asserto ex d. §. similiter, deducto inhæreo cum *Rosf. Schrader. d. l. Klokio tom. 3. cons. 133. n. 5. & seq.*

XIII.

Et hæc hactenus de prima causa externa nempe Efficiente, nunc etiam brevissimis altera causa sc. finalis, indigitanda potius venit, quàm explicanda. Finem autem duplicem constituo, alium qui intervenit ex parte subinfeudantis, & alium qui ex parte subinfeudati. Ex parte illius, finis hic est, ut subvasallum sibi fidelem & ad servitia obstrictum habeat, *arg. 2. F. 25. §. ult.* Ex parte verò subinfeudati is esse videtur, ut feudo à subinfeudante concesso utatur, fruatur. Causa finalis

XIV.

Aggredior nunc causas internas, quæ consistunt in materia & forma. Materia est vel subjectiva, vel objectiva: subjectiva seu subjectû Recipiens, sunt omnes personæ subinfeudationem accipere non prohibitæ, & ad serviendum idoneæ, & cum supra th. XI. dictum fuerit, regulariter eas personas quæ feuda dare & accipere possint, etiam subfeuda dare & accipere posse, quia subinfeudare sit de naturalibus infeudationis *Vultejus 1. F. 10.* ideò illa regula & hic repetenda, modò formale illud subinfeudationis requisitum, æqualitas & ad serviendum idoneitas, de qua infra uberius, attendatur & quamvis in concessione feudi ea non semper inspiciatur, sed cujvis nulla sexus, status, ordinis, æqualitatis Subjectû Recipiens

habita

habita differentia id concedere sit permissum, ratio tamen infeudationis & subinfeudationis in casu præsenti omninò videtur esse diversa, quoniam concedens, dat feudum de bonis propriis & est, quòd sibi imputet personæ minus aptæ, id concessisse, aliud verò in subfeudo, quod ab alio dependet meritò statuendum.

XV.

Objectum. Post materiam subjectivam agendum nunc de objectiva; ubi notandum, Regulariter quicquid concessum in feudum, etiam in subfeudum dari posse. *Schrad. p. 8. c. 2. n. 10.* nisi quod jure feudali & consuetudine exceptum reperiatur, quod igitur non exceptum, cur stare prohibeatur *l. 32. C. de Appell. l. 27. C. de testam.* Non distinguendum ergò cum quibusdam inter Feudum seculare & Ecclesiasticum, tum quia juris feudalis textus de subinfeudatione loquentes non distinguunt, sed generaliter disponunt, tùm quod nec Ecclesiæ conditio, deterior inde, sed melior redditur, cum iisdem conditionibus subinfeudatio fiat, quibus infeudatio ipsa, & ad servitia præstanda ut subinvestiens sic subinvestitus vasallus obligatus maneat *2. F. 34. & similiter. Bocer. de mod. amitt. feud. tr. 5. c. 2.* in iis verò rebus, quas Ecclesia ab aliis in feudum tenet, quæque de mensa Ecclesiæ, vel bonis tituli sunt, aliud obtinere plerique arbitrantur, illasque Prælatum alii subinfeudare non posse evincunt. *arg. 1. F. 6. de quibus videatur Magnific. Dn. D. Tabor. Patronus ac Præceptor quondam meus nunquam sine honoris cultu nominandus in tract. de Oblig. Success. in offic. c. 6. n. 6. Kohl. in suo tract. c. 3. n. 11.*

XVI.

Illa tamen generalitas etiam me movet, ut idem de feudo Regali asseram cum *Reinking. de Regim. sec. & Eccl. l. 1. cl. 4. c. 16. n. 55. Ros. c. 9. concl. 46. Sixtin. de Regal. l. 1. c. 8. n. 29.* cujus sententiæ veritatem rursus quoque comprobat, *Faurmeist. l. 2. de Iurisd. c. 11.* Hodie enim Duces & Marchiones nonnulli sub se habent Comites & Barones ex subinfeudatione auß der Afterlehenschafft / ita, quod ipsis Ducibus & Marchionibus comitatus & Baronatus ab Imperatore in feudum concessi, quos aliis deinde subinfeudarunt quemadmodum Comitatus Solmensis jure subfeudi à Comitatu Saynensi dependisse dicitur. Nec obstant argumenta quæ pro Negativa stabilienda Kohl. adducit. Quibus ut brevissimis

 satis.

satisfaciam ad primum, quòd feudum Regale à nemine nisi Imperatore conferri possit, Respondeo! Non quæri hic de feudo Regali primum constituendo, sed constituto ad alium transferendo, quantum ad illud, collationem illius originaliter quidem & radicaliter ab Imperatoris concessione dependere, cum ab Imperiali Majestate omnes dignitates profluant, exinde tamen subinfeudationem illius prohibitam esse non deduci, quia ratione juris & originis feudum Regale nihilominus à summo Principe conferri censeatur, quamvis facto ipso etiam ab alio fieri possit, itaque potius omnia jura, imò superioritatem ipsam transire tenendum, ex eo quòd subinfeudatio eadem prorsus lege & conditione, quâ infeudatio ipsa fieri dicatur, Allermassen wie sie vom Reich ergangen. *Pruckm. consf.27. n. 20. Vietor. de Exempt. concl. 8.* Quibus sic positis, tales etiam subinfeudatos Comitatus Regalem dignitatem nihilominus, quamvis Possessores non immediatè, sed mediatè ab ipso summo Principe ejusmodi feuda consequantur retinere perspicuum est. *Sixtin. de Regal. l. 4. n. 57.* quod tamen Reink. non nisi cum hypothesi dignitatis personæ admittit. all. l.

XVII.

Nec quicquam refert alterum argumentum à Feudi Regalis prohibita divisione desumptum *2. F. 55.* quòd sicuti dividi illud non possit, ita multò minus vel in totum vel pro parte subinfeudari: Cum neminem lateat, jus Longobardorum olim observatum *1. F. 8. 1. F. 1.* notoriâ Germaniæ consuetudine mutatum esse *Besold. thes. pract. voc.* Abgefundene Herrn. *Schulz. synops. Iur. Feud. c. 8. n. 26. Reink. l. 1. cl. 4. c. 17. Rosc. 9. concl. 56. n. 5. Gail. 2. obs. 153. ibid. Grav.* juxta quam etiam Inclytæ hujus Academiæ Nobiliss. & Ampliss. Facultatem Iuridicam ad consultationem Illustriss. Dn. Dn. Dn. Comitum a. N. Respondisse videmus: Illa vero diversitas quam Kohl. d. l. effingit, inter successionem & subinfeudationem eò minùs quoque subsistere poterit, quia rationes ad prohibendam subinfeudationem adductæ, non minus in successione si in æquales fiat partes sibi locum vindicant, successione enim admissâ, divisionem quoq; admittendam esse consequitur, cum nemo invitus in communione permanere cogatur *l. 26. ff. de S. P. V. l. 77. §. 2. ff. de leg. 2.* & quòd per successionem utilitas & dignitas

Imperii potiùs, quàm per subinfeudationem diminuatur, ex rationibus superius relatis elucescit, quod sub feudum non nisi certis conditionibus, eodemq; ferè modo quo feudum ipsum transferatur, nec alia inter illas nisi quoad personas diversitas intercedat, quæ tamen diversitas hic non attendenda, sed eâ ratione quòd melius sit imperium ampliare hominum adjectione, quàm pecuniarum copia *l. cum ratio §. si plures, ff. de bon. damnat.* subinfeudatio, quoque feudi Regalis potiùs roborari possit *Finckelth. disp. feud. 9 contr. 1.*

XVIII.

Non majoris est ponderis, tertia quæ affertur dubitandi ratio, quòd Dux, Comes, Feudum suum Regale subinfeudans in effectu foret sine Ducatu & Comitatu, ac per consequens, dignitatem sibi à Principe concessam titulotenus potiùs, quàm re ipsa possideret, eamque ditione dignitati cohærente destitutus tueri vix posset, illa enim ex eo videtur profecta præsupposito, quasi dignitas Regalis unà cum Provincia transeat in subvasallum, terræque adhæreat, quod tamen assertum aliis ambiguum, imo falsum apparet, cum dignitas Regalis nihilominus vasallo revera maneat annexa, & à Ducatu, Comitatu bene possit esse separata, illique dignitati personæ cohærenti, Ducatus, Comitatus, potius ut signum aliquod accedere videatur, *Hun. de feud. q. 331. Suev. disp. feud. p. 255. Carpzov. disp. feud. 7. th. 34. Ros. c. 9. concl. 44. & 55. c. 2. concl. 2. Obrecht. de F. l. 1. c. 5. Vulteius 1. F. 8. n. 10.*

XIX.

De cætero fateri omninò oportet, magis proficuum fore, si Realitas territorii & jurisdictionis, ejusmodi semper dignitatibus responderet, ne illæ à territoriis separatæ vilipendantur, & dignitas sine potestate & divitiis (in quibus tamen essentiam dignitatis consistere, falsò quidam opinantur) in contemptum abeat *Eberh. à Weibe tr. de suc. prær. q. 7. fac. 2. Feudistæ 2. F. 10.* cum sine ditione, Duces & Comites sese habeant, tanquam fides sine operibus juxta *Tiraquell. de Nobil. c. 25. n. 9.* & ut Eques sine Equo, Episcopus sine Episcopatu, Abbas titularis in ordine S. Benedicti, Canonicus sine præbenda, Cardinales Revennæ Rex Scacchorum & divetot dicuntur. Nulla tenentes & in herba equites, *per Frecc. de Author. Baron. tit. quis dicatur comes n. 34. q. d. Rœue.*

junct.

juncfer Knich. de Saxon. jur. non prov n. 228. in quibus nomina potius videntur esse abusiva, quàm cum juris Effectu, sic Principes & Comites, sine Principatu & Comitatu dignitatem diu tueri non possent, Magnif. *Dn. D. Tabor. in tr. de suffrag. c. 5. n. 16. Princkm. 1. consl. 32. n. 10 Stephan. de Iclione l. 2. c. 7. n. 58.*

XX.

Unde rectè huc referri potest Prudentissimum illud in capitulatione Ferd. III. Imperat. gloriosissimæ memoriæ *art. 47.* placitum, quod non alii dignitas Principis vel Comitis conferri ab Imperatore debeat, quàm illi, in quo tria concurrunt, meritum, domicilium in Imperio & opes ad splendorem dignitatis necessariæ *D. Lymn. in annot.*

XXI.

Hisce verò tantum non tribuendum ut exinde subinfeudationem feudi Regalis prohibitam esse dicamus, cùm enim vel ex *pr. d. const. 2. F. 55.* constet utilitatem Imperii præprimis hic considerari, & verò illam nequaquam hic minui constiterit, cur de aliis sollicitus sim, causa non apparet, quanquam nemo tam liberalis esse præsumatur, ut tantum in alios transferre velit, quo suæ dignitati tuendæ reliqua non sufficere possint *l. 25. ff. de probat.* ut hinc nonnulli subinfeudationem potius permissam esse dicant, quòd homines ad eam non facile accedant, eadem ratione, quâ SCtum Vellejanum obligationem tantùm fœminarum, non etiam donationem irritam esse voluit, quia sc. facilius mulier sese obligare, quàm donare soleat. *l. 4. §. ult. ff. ad SCtum Vell.*

XXII.

Quid verò de decimis sit sentiendum? non minus est controversum, & communis est sententia, eum qui decimas ab Ecclesia habeat de iis nullum alium investire posse, *per cap. prohibemus X. de decimis*, nisi aliam Ecclesiam *c. Apostolica X. de his quæ fiunt sine cons. Cur. Jun. p. 4. n. 87. Zas. l. 9. n. 17. Covarruv. l. 1. var. Res. c. 17. Schrad. p. 8. c. 3. n. 17.* eaque hac fundamento est suffulta, quòd jus decimarum sit spirituale & ad Ministrorum verbi Divini, & scholarum sustentationem constitutum *c. pervenit c. 1. quæst. 3. c. 7. extra de præscript.* Quamvis verò sententia contraria, quòd in Laicum æquè ac in Ecclesiam decimæ per subinfeudationem transferri possint, à multis quoque videatur recepta, ex eo, quòd

Laicis jus in iis antiquitus acquisitum, cui subinfeudatio ex feudorum natura fuit annexa, auferri non debeat aut possit, *Zas. p. 9. Rosf.c.4.concl.28.* Hac tamen non refragante ratione, priori opinioni, præsertim si earum nulla alia sit ratio, quàm ut inde sustentationi Ministrorum succurratur, tutius insisti arbitratur *id. Rosf.all.loc.* videatur quoque D. *Reink.de Reg.secul. & Eccles.l.3. cl.1. c.8.Carpzov.Iurispr.Consist.l.1.tit.8.def.125.*

XXIII.

Alia nunc succedit quæstio, An vasallus alium subinvestire possit, de Feudo, quod habet in Curte Domini? *Negativæ quidem calculum adiiciunt Alvarott. in c.2 §.pen.& ult.n.6.1.F.1.Schrad. p.8.c.2.n.8.Obrecht.l.3.c.10.n.8* Affirmativam verò probant *Rosf.c.9. concl.46.Bocer.de mod.amitt.feud.tr.5.c.2.n.33.Niell.disp.feud.7.th. 8.Kohl.de subf.c.3.n.15.* cui ut veriori & firmioribus rationibus subnixæ & ego subscribo, motus primò generalitate textuum, in quibus simpliciter, & absque ulla distinctione subinfeudatio sine Domini consensu vasallo conceditur *2.F.3.§.sed etiam res.9.26. §.beneficium,* cui regulæ generali exinde deductæ, tamdiu inhærendum, donec Exceptio probetur. *l.4.§.puto ff.de hæred.inst.* tùm etiam experientiâ, quæ vasallos de Feudis quæ in Dominorum territoriis possident alios subinvestire ostendit, & stante alias Negativa etiam Imperii vasallus de feudo suo quod ab Imperatore possidet, alium subinfeudare prohiberetur, cui usus tamen contrarius resistit. *Bocer.de invest.feud.c.3.n.129.*

XXIV.

Forma. Materiam excipit causa formalis, quæ tribus requisitis absolvitur I. ut fiat personæ ad præstationem servitiorum feudalium æquè idoneæ, ejusdemque conditionis & qualitatis cum vasallo subinfeudante 2. iisdem pactis legibus & conditionibus 3. syncerè sineque fraude, quæ tria requisita pro forma & quidem copulativè observanda esse communis obtinet Interpp. & Dd. sententia, cùm enim subinfeudatio in tantum permissa, in quantum Domino nullum infertur præjudicium *2.F.52.* qui hoc fiet, nisi subfeudum concedatur personæ æquè aptæ, iisdem pactis, quibus vasallus ipse feudum accepit *2.F.34.§. Profectò,* ne forsan eveniat, ut gratia subvasallo facta, servitiisq; remissis vasallus

 emo-

emolumento pariter ac adjumento destitutus, Domino inservire nequeat. *Hartm. Hartm. 2. obs. tit. 54. obs. 37.* & deniq; sine fraude.

XXV.

Primum quod attinet requisitum ibi circa æqualitatem determinandã non exigua est Dd. variatio. Quidam enim eandem qualitatem seu conditionem desiderant, veluti si miles feudum similiter militi in feudum concedat 2. *F. 34. §. similiter, ibique Iac. de S. Georg: Schrad. p. 8. c. 2. n. 13. Bocer. de mod. amitt. feud. tr. 5. c. 2. Carpzov. disp. 7. th. 29.* Quæ æqualitas eo sensu potest admitti, quòd servitia quæ vasallo incumbunt, non semper unius sint generis, alia enim Honoraria, alia judiciaria alia Militaria, quæ æquè concinnè à quovis præstari non possint, quorum intuitu omninò par dignitas & qualitas in subvasallo requiri videtur, *Ros. c. 9. concl. 44.* Alii verò illam æqualitatem non à majoritate officii vel personæ, sed habilitate ad serviendum æstimant. *Obrecht. l. 3. c. 10. vult. 1. F. 10. n. 82. Zas. p. 9. n. 15. Ros. d. l.* Quam interpretationem quoque omninò suadent *text. 1. F. 1. §. notandum 1. F. 14. 2. F. 10.* ubi disertè ostenditur, quòd Duces, Marchiones, Comites, de feudi sui parte, vel toto alium inferiorem subinvestire possint, & quòd non omnimoda sed servitiorum saltem intuitu similitudo exigatur, non tam distinctio vasallorum, quã olim illi ob dignitatis prærogativam à se invicem discernebantur, quàm etiam Consuetudo hodierna evincit: undè Receptum, ut Comites aut Barones de aliquo feudi sui pago, & Nobiles alios privatos itaque ratione personæ impares subinfeudent, *Ros. d. l. Speid. in Notab. Hist. Pol. voce* Afferlehen. *Obrecht. l. 3. c. 10.* Sic etiam in majorem interdum feuda conferri solent à minore, illius tamen dignitati, cum vasallagium subjectionem non inferat, *Ros. c. 5. concl. 78. n. 5. & c. 6. concl. 85.* nihil decedit, eadem ratione, quã quosdam Electores, Principes & Comites ab inferioribus statibus feuda tenentes, nullam præeminentiæ jacturam subire animadvertimus *Arnis. de Iur. Maiest. p. 130.* quo ipso æqualitatem non à paritate dignitatis æstimari expeditum redditur.

XXVI.

Stante igitur hoc requisito æqualitatem & ad serviendum idoneitatem exigente, meritò illæ personæ excluduntur tanquam subfeudi incapaces, quæ diversæ sunt conditionis & ad præstanda

servitia

servitia ineptæ. Tales autem prohibentur partim Naturâ, partim lege. Naturâ ob defectum corporis, ut muti, surdi, cæci, claudi, vel aliter imperfecti, sive natura tales sint defectus, sive ex accidenti *2.F.36.* & *1. Sonsb. de Feud. p. 7. n. 6.* Lege prohibentur, vel ob sexum, vel ordine, vel denique aliam adhærentem qualitatem, per quam Domini conditio potest fieri deterior: Ratione sexus excluditur fœmina, ratione ordinis, clericus, has enim omnes cū servire nequeant; *2. F. 36.* & similis non sint conditionis, vasallus de feudo subinfeudare prohibetur, siquidem is à Domino requisitus per subvasallum servitia præstare solet, inidoneū ergò tum Domino obtrudi, iniquum foret *2. 52. & 54. Vulteius 1. F. 10. n. 81. Borchold. de Feud. c. 8. n. 58. Carpzov. disp. feud. 7. th. 19.* Qualitas verò illa adhærens est difficultas conveniendi, quæ oritur tum à Privilegio, tum à potentia, & hanc quod attinet, etiam ii qui aliàs licentiam alienandi feudum vel emphiteusin obtinent, in potentiores transferre nequeunt; ut de Feudo est text. *1. F. 14. §. in de potest, Obrecht. l. 3. c. 8. n. 49.* de Emphiteusi verò loquitur *l. ult. §. si duorum C. de iur. Emphiteut.* potentiori enim pares esse non possumus *l. 3. ff. de alien. iud. mut. causa fact.* nec semper commodum foret, vasallum longè potentiorem habere; quem in officio continere non posset. *Ros. c. 9. concl. 44. n. 6.*

XXVII.

Potentioribus verò accensentur, ob insignia quibus fruuntur privilegia magnamque conveniendi difficultatem, Ecclesiæ, universitates, collegiaque nunquam moritura. *Cravett. consil. 205. n 44. Obrecht. l. 3. c. 10. n. 7. G. A. disp. feud. 9. th. 2. Kohl in tract. c. 2. n. 16.* unde etiam moribus & statutis locorum passim interdictum, ne immobilia & sic quoque feuda, quæ plerunque in immobilibus consistunt, in Collegia Clericorum, Ecclesias aut universitates, quæ manus mortuæ dicuntur transferantur, & ita Domino spes Eventuræ apertionis, per amortizationem quam vocant, adimatur, cum Ecclesiæ vel Monasteria hæredes esse non desinant, *1. F. 13.* & venerabiles domus maneant usque ad seculi hujus consummationem *l. ult. C. de Episc. & Cler.* qua ratione contra utilitatem Reip. possessiones immobilium maxima ex parte à privatis abirent, *Gregor. Tholos. de Rep. l. 3. c. 7. n. 40. Bod. de Rep. c. 2.* & hujusmodi statuta in Germaniæ pluribus locis vigere, eaque in Camera

Impe

Imperiali approbari & in judicando observari testatur *Gail.2.O.32. n.5. & seq.* & huic non absimile, quod in *l.56. ff. de usufr.* dicitur, dubitatum fuisse, an municipibus s. municipio vel civitati alicui possit ususfructus constitui, quod periculum esse videretur, ne perpetuus fieret, quia neque morte, neque facile capitis diminutione periturus esset.

XXVIII.

Ad secundum nunc transeo requisitum, circa quod notandum, quòd si vasallus eâ lege possederit, ut is & hæredes masculi id haberent, aliâ formâ & pacto nempe ut ad fœminas quoque perveniat, in subfeudum concedi non posse, cum eo ipso durior conditio apponi, feudumque tardius ad dominum reverti videatur. *Iul.Clar.in §.feudum quæst.63.Obrecht.l.3. c.10. Kobl. de subf. c.2.n.17.* ubi Menochii contrariam opinionem, quasi nullum in Dominum redundet præjudicium textui 2.F.34 *§.profectò*, in terminis expresso, è diametro refragari demonstrat.

XXIX.

Sed si contra hæcce peccatum fuerit, an vasallus feloniæ reus, atque feudo privandus sit, maximè quæritur? Et cum de hac quæstione à Feudistâ tres opiniones in *d.t.34.lib.2.F.* referantur Kohl in suo tract. & alii quos ibidem longo agmine adducit, asserere haud dubitant, feudum hoc casu non amitti, nec Domino aperiri, sed si adjectæ conditionis illicitæ casus exstiterit, ipsam conditionem vitiari, salva manente subinfeudatione, pro qua sententia stabilienda plura argumenta addit, quibus tamen non morantibus *Modest.Pistor.consf.47.n.13.Bes.p.3.consf.108.Schrad. p.8.c.2.n.14.* in contrarium descendunt, & quòd subinfeudatio, quotiescunque sub aliis conditionibus facta fuerit, in totum vitietur, feudumque amittatur, ad juris rationem propius accedere, ostendunt. Quamvis igitur & ego in hac opinionum varietate certi quidpiam asseverare vix audeam, cum verò ea quibus prioris sententiæ Patroni nituntur fundamenta, ita firma esse ut iis tutò insistere liceat, non animadvertam, in hac magis confirmatus cum *Hunnio Dn. Carpzov. Suevo.* eam si non argumentorum numero saltem pondere priorem superantem eò lubentius amplecti non dubito, hoc solo inductus, quod ex *§.10.I. de inutil. stipul.* constet, toties contractum in totum vitiari, quoties conditio illicita

cita

cita, vel jure improbata fuerit apposita, & regulariter etiam formâ legis omissa, corruat actus *Barbos. in Axiom.* cum igitur hæc requisita pro forma observanda, ea neglecta, etiam ipsam subinfeudationem vitiari necesse, quò facit *l.31.ff.& O.& A.§.profecto.* *2.F.34.* Nec quicquam urgent ea quæ in contrarium allata, quorum discussionem cum brevitatis & instituti ratio nunc non permittat, eorum enodatione supersedeo, actui disputatorio ea reservans.

XXX.

Aliud verò dicendum, si vasallus arctiore lege subfeudum alteri concedat, nempe ut Feudû deficientibus masculis, ad fœminas aliâs transiturum, ad solos masculos perveniat, cum vasallus non quidem deteriorem, at bene meliorem Domini conditionem reddere possit *2.F.8.§ è contrario. Ros.c.9.concl.44.n.24. Bocer. de mod.amitt.feud.2.n.22. Obrecht.l.3.c.10.G.A.disp.feud.9.th.2.* Nec impedit ea dubitandi ratio, quòd vasallus sine consensu Domini etiam conditionem ejus meliorem inde efficiendo, feudum alienare nequeat. Illa enim in alienatione prohibita procedit propter textus juris feudalis in quacunque alienatione consensum Domini pro forma requirentis. Qua solennitate substantiali & forma omissâ, actus licet in commodum sit redundaturus, nihilosecius irritus efficitur *l.16.C.de præd.minor.l.13.§.sed si adium. ff.l.44.l.7.§.fin. cum l.seq.ff.de usufr.c.1.de Reb.Eccles.non alien.* longè verò aliud in subinfeudatione jure permissa obtinet. *Cujac.l.4.F.8.Ros.d.concl.44.n.15.*

XXXI.

Tertium subinfeudationis formale subsequitur requisitum, ut sincerè fiat, seu illud ipsum revera fiat quod agitur, non ut sub prætextu subinfeudationis venditio aut alia jure prohibita alienatio celebretur *d.§.callidis 2.F.55.2.F.26.§.beneficium. ibique Alva.* Unde non incommodè quæritur? An valeat & consistat concessio subfeudi, facta alicui pro pecunia; an verò censeatur in fraudem legis peracta? Posterius quidem volunt *Schrad.p.8.c.2.n.15.Hartm.Pist.lib.2.quæst.14.n.4.Besold.p.3.cons.108.* Vulteius verò tum demum in fraudem factam præsumi, contendit, si precium interveniens dimidium justi valoris excedat, *l.1.c.10.82.* de qua opinione quid sentiendum sit Bocerus & Kohl. latius explicant.

Con

Contrariam tamen ſententiam, quod ſubinfeudatio pro pecunia facta omninò ſubſiſtat, ut veriorem propugnant *Roſ. c.9. concl.44. Obrecht. l.3. c.10. Hunn. tract. feud.7. th.8. Kobl. c.1. Sѣevus diſp. feud.9.* quorum caſtra & ego lubens ſequor, non ſolùm effato communi, ſed etiam textu juris Feud. adjutus 2. F.3. §.1. ubi de ſubinfeudatione mediante precio facta agitur, illaque valida & irrevocabilis ibi pronunciatur, niſi in fraudem Conſuetudinis & Conſtit. Lothar. & Frider. *2.F.52. & 55.* facta videatur, in quibus Conſtit. verò, cum de alienatione illicita, callida & fraudulenta ſolùm agatur, per quam Imperii & Domini utilitas minuitur, in ſubinfeudatione autem tale quidpiam metuendum non ſit, nec cauſæ prohibitæ feudi alienationis, huic applicari poſſint, cum alius Domino vaſallus non obtrudatur, ſed Dominus ſubinfeudantem vaſallum ditiorem & ad ſuſtinenda ſervitia magis idoneum nihilominus retineat, ejusque conditio, ſalvis ipſi penes vaſallum & ſubvaſallum ſervitiis in ſalvo maneat, ideò minus tutò ab illa ad hanc inferri apparet.

XXXII.

Synceritas in eo quoque vertitur, ut Domino jus ſuum integrum tectumque maneat *c. un. pr. verſ. callidu. 2. F.55. Duar. de Feud. c.12. Obrecht. l.3. c.10. n.18. G.A. diſp.9. th.2. lit.B.* Si igitur vaſallus ſe nullos hæredes habiturum deſperet, alii ſubfeudum concedere ipſi non licet, quia talis conceſſio in fraudem & præjudicium Domini omninò facta cenſetur *Hartm. Piſt. l.2. quæſt.44. n.5. Tuſch. pract. concl. tom.3. l.F. concl.190. n.22.* ubi nec Papam hoc caſu diſpenſare poſſe adjicit *Clar. in §. feudum quæſt.32. n.18.* Quod aſſertum, quoque ad agnatorum jus, cui præjudicari non poſſit, extendit *Vulteim. 1.F.10.82.*

XXXIII.

Prædicta tamen hanc limitationem admittunt, ſi aliud ſtatuto vel conſuetudine Receptum non fuerit, ſicuti *Klock. 3. conſ.133.* de inferiori Saxonia teſtatur, ubi juri Feudali quoad hæc requiſita derogatum eſſe refert.

XXXIV.

Viſa hactenus ſubinfeudatione conſtituenda, ejusque requiſitis formalibus expoſitis: conſequens videtur, progredi ad conſtitutam, quæ conſiderari poteſt 1. Ratione Effectum 2. ra-

tione fori competentis. 3. ratione Affinium. 4. Contrariorum. Effectus quod ſpectat, alii reſpiciunt commoda, alii onera, illa qui commoda reſpiciunt, conſiſtunt vel in re vel in actione.

Effectus.

XXXV.

Lucrativi.

Quoad rem notandum 1. ſubvaſallum Dominium aliquod utile conſequi. *Bocer. de mod. amitt. feud. c. 2. n. 41. Obrecht. l. 3. c. 10. n. 23. Cappen. Iur. Feud. obſerv. 8. n. 13.* Cui non officit quod Dominium penes duos in ſolidum eſſe nequeat, hoc autem hic fiat, dum vaſallus ſubinfeudans, nihilominus manet Dominus ut arguit *text. 2. F. 55. §. illud ibi: vaſallus vaſalli Dominum Domini ſui offenderit*, & ſimul etiam ſubvaſallus Dominium nanciſcitur, unde quidem plerique exinde argumento ſumpto, penes ſubinfeudantem Dominium manere negarunt. *Clar. in §. feudum quæſt. 31 in fin.* Alii verò nullatenus vaſallum Dominio utili in totum quod habet in re feudali reſpectu juris vaſallagii ſeſe abdicaſſe, ſed omninò jus aliquod in quo vinculum fundetur & ſuſtentetur, ſubeſſe evincunt, ex ea ratione quod alias ſecundus vaſallus non ſecundum manſurus, ſed uti in vera alienatione fiat, immediatè in locum primi ſucceſſurus eſſet. Potius igitur illi ex eo, quod Dominium non minus utile quàm directum diverſis conſiderari poſſit reſpectibus, ut aliud ſit ſuperius aliud inferius, remanente illo, hoc tantùm ad vaſallum tranſiiſſe evincunt *Vulteius. 1. F. 10. n. 84. Schrad. l. 8. c. 2. n. 24. Menoch. l. 3. præſ. 102. Locam. quæſt. Iur. feud. 134.* Quod cum *Iac. de S. Georg. 2. F. 3. verſ. ſed quæro.* minus arrideat. Ideo quidam dubitationis hujus tollendæ gratiâ ita diſtinguunt, quòd ſubinfeudans conſideretur, vel in ordine ad primum concedentem, vel ſubinfeudatum; Ratione primi concedentis illum dici utile habere dominium, reſpectu verò ſubinfeudati directum, vel ius tale quod directo dominio primi auctoris æquipolleat. Nec inconveniens hoc eſſe propter diverſas Relationes, quia dicta Regulà ſupra oppoſita loquatur non tantum de dominio ejuſdem ſpeciei, ſed etiam ejuſdem relationis & reſpectus, & procedat ſi idem de eodem accipiatur, non ubi diverſa militet conſideratio *Hartm. Piſt. l. 2. quæſt. 45. n. 2. Frantzk. de Laud. c. 14. Knich. de Saxon. non prov. iure c. 6.* cum quibus in præſens tranſeo, cùm juxta eundem Knich. aſſertum hoc obſervantia invitatur & quotidiano quoque uſu comprobari poſſe videatur, dum prin-

cipe:

cipes bona, prædia, castra, aliis in feudum concessa vocant unser eigenthumb/ cum tamen respectu, Imperatoris à cujus manu acceperunt, tantùm utili fruantur Dominio.

XXXVI.

II. Possessionem quoque tam naturalem quàm Civilem consequitur quod probant, tot juris feudalis loca, in quibus possessio, adeoque & naturalis & Civilis, quæ propria est illius vocabuli significatio, uti in vasallum, sic quoque per consequens in subvasallum transferri, intelligitur, *arg. 2. F. 3. 7. 8. §. 2. 22. Rittersh. part. feud. l. 2. c. 2. quæst. 2. Finckelth. disp. feud. 8. controv. 3. Carpzov. disp. 7. th. 4. Kohl. d. tr. c. 3. n. 5.* quæ possessio tamen ad tollendam difficultatem, quæ circa hanc versari solet, de ipso feudo, non de jure ipsius feudi, quod apud subinvestientem omninò remanere dicitur, intelligenda, cum enim is infeudando acquirat jus vasallagii, recognitionis, servitiorum, absurdum foret, omnem illius juris ipsi denegari quasi possessionem *Bocer. de mod. amitt. Feud. c. 2. n. 40. Obrecht. l. 3. cur. n. 31.*

XXXVII.

1. Sicut vasallo jus utendi fruendi re feudali competit *2. F. 23. vers. usufructus*, Ita & illud quoque ad subvasallum transferri dicendum. *Bocer. de mod. amitt. Feud. d. tr. c. 2. n. 18.* Ita ut non tantùm jus & facultatem percipiendi & suos faciendi fructus ex re feudali provenientes, sed etiam aliàs liberam dispositionem consequatur, in quantum nullum dispendium & præjudicium juri & utilitati Domini exinde infertur *2. F. 52.*

XXXVIII.

Quoad Actionem. Datur subinfeudato utilis quoque Rei vindicatio, quæ subinfeudanti competiit *2. F. 8. §. Rei autem.* ad repetendam rem à quolibet possessore, eamque remediis tam petitoriis quàm possessoriis recuperandam, Ita ut si vasallus subinfeudans, invito vasallo subinfeudato, in ejusque præjudicium feudum refutaret, etiam tunc subinfeudatus modò Domino superiori servire, ab eoque feudum recognoscere paratus esset, vel feudum retinere, vel illud utpote absq; culpa ablatum remediis istis consequi posset. *2. F. 9. § fin autem. vers. eo excepto. Bocer. d. tr. c. 2. n. 165. Curt. tract. feud. p. 4. n. 85.*

habita differentia id concedere sit permissum, ratio tamen infeudationis & subinfeudationis in casu præsenti omninò videtur esse diversa, quoniam concedens, dat feudum de bonis propriis & est, quòd sibi imputet personæ minus aptæ, id concessisse, aliud verò in subfeudo, quod ab alio dependet meritò statuendum.

XV.

Objectum Post materiam subjectivam agendum nunc de objectiva; ubi notandum, Regulariter quicquid concessum in feudum, etiam in subfeudum dari posse. *Schrad. p.* 8. *c.* 2. *n.* 10. nisi quod jure feudali & consuetudine exceptum reperiatur, quod igitur non exceptum, cur stare prohibeatur *l.* 32. *C. de Appell. l.* 27. *C. de testam.* Non distinguendum ergò cum quibusdam inter Feudum seculare & Ecclesiasticum, tum quia juris feudalis textus de subinfeudatione loquentes non distinguunt, sed generaliter disponunt, tùm quod nec Ecclesiæ conditio, deterior inde, sed melior redditur, cum iisdem conditionibus subinfeudatio fiat, quibus infeudatio ipsa, & ad servitia præstanda ut subinvestiens sic subinvestitus vasallus obligatus maneat 2. *F.* 34. *& similiter. Boier. de mod. amitt. feud. tr.* 5. *c.* 2. in iis verò rebus, quas Ecclesia ab aliis in feudum tenet, quæque de mensa Ecclesiæ, vel bonis tituli sunt, aliud obtinere plerique arbitrantur, illasque Prælatum alii subinfeudare non posse evincunt. *arg.* 1. *F.* 6. *de quibus videatur Magnific. Dn. D. Tabor. Patronus ac Præceptor quondam meus nunquam sine honoris cultu nominandus in tract. de Oblig. Success. in offic. c.* 6. *n.* 6. *Kohl. in suo tract. c.* 3. *n.* 11.

XVI.

Illa tamen generalitas etiam me movet, ut idem de feudo Regali asseram cum *Reinking. de Regim. sec. & Eccl. l.* 1. *cl.* 4. *c.* 16. *n.* 55. *Rosc. c.* 9. *concl.* 46. *Sixtin. de Regal. l.* 1. *c.* 8. *n.* 29. cujus sententiæ veritatem usus quoque comprobat, *Faurmeist. l.* 2. *de Iurisd. c.* 11. Hodie enim Duces & Marchiones nonnulli sub se habent Comites & Barones ex subinfeudatione auß der Afterlehenschafft / ita quod ipsis Ducibus & Marchionibus comitatus & Baronatus ab Imperatore in feudum concessi, quos aliis deinde subinfeudarunt quemadmodum Comitatus Solmensis jure subfeudi à Comitatu Saynensi dependisse dicitur. Nec obstant argumenta quæ pro Negativa stabilienda Kohl. adducit. Quibus ut brevissimis

 satis.

satisfaciam ad primum, quòd feudum Regale à nemine nisi Imperatore conferri possit, Respondeo! Non quæri hic de feudo Regali primum constituendo, sed constituto ad alium transferendo, quantum ad illud, collationem illius originaliter quidem & radicaliter ab Imperatoris concessione dependere, cum ab Imperiali Majestate omnes dignitates profluant, exinde tamen subinfeudationem illius prohibitam esse non deduci, quia ratione juris & originis feudum Regale nihilominus à summo Principe conferri censeatur, quamvis facto ipso etiam ab alio fieri possit, itaque potius omnia jura, imò superioritatem ipsam transire tenendum, ex eo quòd subinfeudatio eadem prorsus lege & conditione, quâ infeudatio ipsa fieri dicatur, Allermassen wie sie vom Reich ergangen. *Pruckm. cons. 27. n. 20. Vietor. de Exempt. concl. 8.* Quibus sic positis, tales etiam subinfeudatos Comitatus Regalem dignitatem nihilominus, quamvis Possessores non immediatè, sed mediatè ab ipso summo Principe ejusmodi feuda consequantur retinere perspicuum est. *Sixtin. de Regal. l. 4. n. 57.* quod tamen Reink. non nisi cum hypothesi dignitatis personæ admittit. all. l.

XVII.

Nec quicquam refert alterum argumentum à Feudi Regalis prohibita divisione desumptum *2. F. 55.* quòd sicuti dividi illud non possit, ita multò minus vel in totum vel pro parte subinfeudari: Cum neminem lateat, jus Longobardorum olim observatum *1. F. 8. 1. F. 1.* notoriâ Germaniæ consuetudine mutatum esse *Besold. thes. pract. voc.* Abgefundene Herrn. *Schulz. synops. Iur. Feud. c. 8. n. 26. Reink. l. a. cl. 4. c. 17. Ros. c. 9. concl. 56. n. 5. Gail. 2. obs. 153. ibid. Grev.* juxta quam etiam Inclytæ hujus Academiæ Nobiliss. & Ampliss. Facultatem Iuridicam ad consultationem Illustriss. Dn. Dn. Dn. Comitum a. N. Respondisse videmus: Illa vero diversitas quam Kohl. d. l. effingit, inter successionem & subinfeudationem eò minùs quoque subsistere poterit, quia rationes ad prohibendam subinfeudationem adductæ, non minus in successione si in æquales fiat partes sibi locum vindicant, successione enim admissâ, divisionem quoq; admittendam esse consequitur, cum nemo invitus in communione permanere cogatur *l. 26. ff. de S. P. V. l. 77. §. 2. ff. de leg. 2.* & quòd per successionem utilitas & dignitas

 Impe-

Imperii potiùs, quàm per subinfeudationem diminuatur, ex rationibus superius relatis elucescit, quod sub feudum non nisi certis conditionibus, eodemq; ferè modo quo feudum ipsum transferatur, nec alia inter illas nisi quoad personas diversitas intercedat, quæ tamen diversitas hic non attendenda, sed eà ratione quòd melius sit imperium ampliare hominum adjectione, quàm pecuniarum copia *l. cum ratio §. si plures, ff. de bon. damnat.* subinfeudatio, quoque feudi Regalis potiùs roborari possit *Finckelth. disp. feud. 9 contr. 1.*

XVIII.

Non majoris est ponderis, tertia quæ affertur dubitandi ratio, quòd Dux, Comes, Feudum suum Regale subinfeudans in Effectu foret sine Ducatu & Comitatu, ac per consequens, dignitatem sibi à Principe concessam titulotenus potiùs, quàm re ipsa possideret, eamque ditione dignitati cohærente destitutus tueri vix posset, illa enim ex eo videtur profecta præsupposito, quasi dignitas Regalis unà cum Provincia transeat in subvasallum, terræque adhæreat, quod tamen assertum aliis ambiguum, imo falsum apparet, cum dignitas Regalis nihilominus vasallo revera maneat annexa, & à Ducatu, Comitatu bene possit esse separata, illique dignitati personæ cohærenti, Ducatus, Comitatus, potius ut signum aliquod accedere videatur, *Hun. de feud. p. 333. Suet. disp. feud. p. 255. Carpzov. disp. feud. 7. th. 34. Ros. c. 9. concl. 44. & 55. c. 4. concl. 2. Obrecht. de F. l. 1. c. 5. Vulteius 1. F. 8. n. 10.*

XIX.

De cætero fateri omninò oportet, magis proficuum fore, si Realitas territorii & jurisdictionis, ejusmodi semper dignitatibus responderet, ne illæ à territoriis separatæ vilipendantur, & dignitas sine potestate & divitiis (in quibus tamen essentiam dignitatis consistere, falsò quidam opinantur) in contemptum abeat *Eberh. à Weihe tr. de suc. prær. q. 7. fac. 2. Feudistæ 2. F. 10.* cum sine ditione, Duces & Comites sese habeant, tanquam fides sine operibus juxta *Tiraquell. de Nobil. c. 25. n. 9.* & ut Eques sine Equo, Episcopus sine Episcopatu, Abbas titularis in ordine S. Benedicti, Canonicus sine præbenda, Cardinales Revennæ Rex Scacchorum & divetot dicuntur. Nulla tenentes & in herba equites, *per Frecc. de Author. Baron. tit. quis dicatur comes n. 34. q. d. Krous.*

junct.

juncler Knich. de Saxon. jur. non prop. n. 228. in quibus nomina potius videntur esse abusiva, quàm cum juris Effectu, sic Principes & Comites, sine Principatu & Comitatu dignitatem diu tueri non possent, Magnif. *Dn. D. Tabor. in tr. de suffrag. c. 5. n. 16. Princkm. 1. consl. 32. n. 10. Stephan. de Ictione l. 2. c. 7. n. 58.*

XX.

Unde rectè huc referri potest Prudentissimum illud in capitulatione Ferd. III. Imperat. gloriosissimæ memoriæ *art. 47.* placitum, quod non alii dignitas Principis vel Comitis conferri ab Imperatore debeat, quàm illi, in quo tria concurrunt, meritum, domicilium in Imperio & opes ad splendorem dignitatis necessariæ *D. Lymn. in annot.*

XXI.

Hisce verò tantum non tribuendum ut exinde subinfeudationem feudi Regalis prohibitam esse dicamus, cùm enim vel ex *pr. d. const. 2. F. 55.* constet utilitatem Imperii præprimis hic considerari, & verò illam nequaquam hic minui constiterit, cur de aliis sollicitus sim, causa non apparet, quanquam nemo tam liberalis esse præsumatur, ut tantum in alios transferre velit, quo suæ dignitati tuendæ reliqua non sufficere possint *l. 25. ff. de probat.* ut hinc nonnulli subinfeudationem potius permissam esse dicant, quòd homines ad eam non facile accedant, eadem ratione, quâ SCtum Vellejanum obligationem tantùm fœminarum, non etiam donationem irritam esse voluit, quia sc. facilius mulier sese obligare, quàm donare soleat. *l. 4. §. ult. ff. ad SCtum Vell.*

XXII.

Quid verò de decimis sit sentiendum? non minus est controversum, & communis est sententia, eum qui decimas ab Ecclesia habeat, de iis nullum alium investire posse, *per cap. prohibemus X. de decimis*, nisi aliam Ecclesiam *c. Apostolica X. de his quæ fiunt sine cons. Curt. Jun. p. 4. n. 87. Zas. l. 9. n. 17. Covarruv. l. 1. var. Res. c. 17. Schrad. p. 8. c. 2. n. 17.* eaque hac fundamento est suffulta, quòd jus decimarum sit spirituale & ad Ministrorum verbi Divini, & scholarum sustentationem constitutum *c. pervenit c. 1. quæst. 3. c. 7. extra de præscript.* Quamvis verò sententia contraria, quòd in Laicum æquè ac in Ecclesiam decimæ per subinfeudationem transferri possint, à multis quoque videatur recepta, ex eo, quòd

emolumento pariter ac adjumento destitutus, Domino inservire nequeat. *Hartm. Hartm. 2.obs. tit.54.obs.37.* & deniq; sine fraude.

XXV.

Primum quod attinet requisitum ibi circa æqualitatem determinandã non exigua est Dd. variatio. Quidam enim eandem qualitatem seu conditionem desiderant, veluti si miles feudum similiter militi in feudum concedat 2. *F. 34. §. similiter, ibique Iac. de S. Georg. Schrad. p. 8. c. 2. n. 13. Bocer. de mod. amitt. feud. tr. 5. c. 2. Carpzov. disp. 7. th. 29.* Quæ æqualitas eo sensu potest admitti, quòd servitia quæ vasallo incumbunt, non semper unius sint generis, alia enim Honoraria, alia judiciaria alia Militaria, quæ æquè concinnè à quovis præstari non possint, quorum intuitu omninò par dignitas & qualitas in subvasallo requiri videtur, *Rosf. c. 9. concl. 44.* Alii verò illam æqualitatem non à majoritate officii vel personæ, sed habilitate ad serviendum æstimant. *Obrecht. l. 3. c. 10. vult. 1. F. 10. n. 82. Zas. p. 9. n. 15. Rosf. d. l.* Quam interpretationem quoque omninò suadent *text. 1. F. 1. §. notandum 1. F. 14. 2. F. 10.* ubi disertè ostenditur, quòd Duces, Marchiones, Comites, de feudi sui parte, vel toto alium inferiorem subinvestire possint, & quòd non omnimoda sed servitiorum saltem intuitu similitudo exigatur, non tam distinctio vasallorum, quâ olim illi ob dignitatis prærogativam à se invicem discernebantur, quàm etiam Consuetudo hodierna evincit: undè Receptum, ut Comites aut Barones de aliquo feudi sui pago, & Nobiles alios privatos itaque ratione personæ impares subinfeudent, *Rosf. d. l. Speid. in Notab. Hist. Pol. voce Afterlehen. Obrecht. l. 3. c. 10.* Sic etiam in majorem interdum feuda conferri solent à minore, illius tamen dignitati, cum vasallagium subjectionem non inferat, *Rosf. c. 5. concl. 78. n. 5. & c. 6. concl. 85.* nihil decedit, eadem ratione, quâ quosdam Electores, Principes & Comites ab inferioribus statibus feuda tenentes, nullam præeminentiæ jacturam subire animadvertimus *Arnis. de Iur. Maiest. p. 130.* quo ipso æqualitatem non à paritate dignitatis æstimari expeditum redditur.

XXVI.

Stante igitur hoc requisito æqualitatem & ad serviendum idoneitatem exigente, meritò illæ personæ excluduntur tanquam subfeudi incapaces, quæ diversæ sunt conditionis & ad præstanda

servitia ineptæ. Tales autem prohibentur partim Naturâ, partim lege, Naturâ ob defectum corporis, ut muti, surdi, cæci, claudi, vel aliter imperfecti, sive natura tales sint defectus, sive ex accidenti *2. F. 36. § 1. Sonsb. de Feud. p. 7. n. 6.* Lege prohibentur, vel ob sexum, vel ordine, vel deniq; aliam adhærentem qualitatē, per quam Domini conditio potest fieri deterior: Ratione sexus excluditur fœmina, ratione ordinis, clericus, has enim omnes cū servire nequeant, *2. F. 36.* & similis non sint conditionis, vasallus de feudo subinfeudare prohibetur, siquidē is à Domino requisitus per subvasallum servitia præstare solet, inidoneū ergò tum Domino obtrudi, iniquum foret *2. 52. & 54. Vulteius 1. F. 10. n. 81. Borchold. de Feud. c. 8. n. 58. Carpzov. disp. feud. 7. th. 19.* Qualitas verò illa adhærens est difficultas conveniendi, quæ oritur tum à Privilegio, tum à potentia, & hanc quod attinet, etiam ii qui aliàs licentiam alienandi feudum vel emphiteusin obtinent, in potentiores transferre nequeunt, ut de Feudo est text. *1. F. 14. §. in de potest, Obrecht. l. 3. c. 8. n. 49.* de Emphiteusi verò loquitur *l. ult. §. si duorum C. de iur. Emphiteut.* potentiori enim pares esse non possumus *l. 3. ff. de alien. iud. mut. causa fact.* nec semper commodum foret, vasallum longè potentiorem habere, quem in officio continere non posset. *Ros. c. 9. concl. 44. n. 6.*

XXVII.

Potentioribus verò accensentur, ob insignia quibus fruuntur privilegia magnamque conveniendi difficultatem, Ecclesiæ, universitates, collegiaque nunquam moritura. *Cravett. cons. 205. n 44. Obrecht. l. 3. c. 10. n. 7. G. A. disp. feud. 9. th. 2. Kohl in tract. c. 2. n. 15.* unde etiam moribus & statutis locorum passim interdictum, ne immobilia & sic quoque feuda, quæ plerunque in immobilibus consistunt, in Collegia Clericorum, Ecclesias aut universitates, quæ manus mortuæ dicuntur transferantur, & ita Domino spes Eventuræ apertionis, per amortizationem quam vocant, adimatur, cum Ecclesiæ vel Monasteria hæredes esse non desinant, *1. F. 13.* & venerabiles domus maneant usque ad seculi hujus consummationem *l. ult. C. de Episc. & Cler.* qua ratione contra utilitatem Reip. possessiones immobilium maxima ex parte à privatis abirent, *Gregor. Tholos. de Rep. l. 3. c. 7. n. 40. Bod. de Rep. c. 2.* & hujusmodi statuta in Germaniæ pluribus locis vigere, eaque in Camera

Imperiali approbari & in judicando observari testatur *Gail.2.O. 32. n. 5. & seq.* & huic non absimile, quod in *l. 56. ff. de usufr.* dicitur, dubitatum fuisse, an municipibus s. municipio vel civitati alicui possit ususfructus constitui, quod periculum esse videretur, ne perpetuus fieret, quia neque morte, neque facile capitis diminutione periturus esset.

XXVIII.

Ad secundum nunc transeo requisitum, circa quod notandum, quòd si vasallus eâ lege possederit, ut is & hæredes masculi id haberent, aliâ formâ & pacto nempe ut ad fœminas quoque perveniat, in subfeudum concedi non posse, cum eo ipso durior conditio apponi, feudumque tardius ad dominum reverti videatur. *Iul.Clar.in §.feudum quæst.63.Obrecht.l.3. c.* 10. *Kobl. de subf. c.2.n.17.* ubi Menochii contrariam opinionem, quasi nullum in Dominum redundet præjudicium textui 2.F.34 *§.profectò,* in terminis expresso, è diametro refragari demonstrat.

XXIX.

Sed si contra hæcce peccatum fuerit, an vasallus feloniæ reus, atque feudo privandus sit, maximè quæritur? Et cum de hac quæstione à Feudistis tres opiniones in *d.t.34.lib.2.F.* referantur Kohl in suo tract. & alii quos ibidem longo agmine adducit, asserere haud dubitant, feudum hoc casu non amitti, nec Domino aperiri, sed si adjectæ conditionis illicitæ casus exiterit, ipsam conditionem vitiari, salva manente subinfeudatione, pro qua sententia stabilienda plura argumenta addit, quibus tamen non morantibus *Modest.Pistor.cons.47.n.13.Bes.p.3.cons.108.Schrad. p.8.c.2.n.14.* in contrarium descendunt, & quòd subinfeudatio, quotiescunque sub aliis conditionibus facta fuerit, in totum vitietur, feudumque amittatur, ad juris rationem propius accedere, ostendunt. Quamvis igitur & ego in hac opinionum varietate certi quidpiam asseverare vix audeam, cum verò ea quibus prioris sententiæ Patroni nituntur fundamenta, ita firma esse, ut iis tutò insistere liceat, non animadvertam, in hac magis confirmatus cum *Hunnio Dn. Carpzov. Suevo.* eam si non argumentorum numero saltem pondere priorem superantem eò lubentius amplecti non dubito, hoc solo inductus, quod ex *§. 10.J. de inutil. stipul.* constet, toties contractum in totum vitiari, quoties conditio illi-

cita, vel jure improbata fuerit apposita, & regulariter etiam formâ legis omissa, corruat actus *Barbos. in Axiom.* cum igitur hæc requisita pro forma observanda, ea neglecta, etiam ipsam subinfeudationem vitiari necesse, quò facit *l.31.ff.& O.& A: §. profectio 2.F.34.* Nec quicquam urgent ea quæ in contrarium allata, quorum discussionem cum brevitatis & instituti ratio nunc non permittat, eorum enodatione supersedeo, actui disputatorio ea reservans.

XXX.

Aliud verò dicendum, si vasallus arctiore lege subfeudum alteri concedat, nempe ut Feudū deficientibus masculis, ad fœminas aliàs transiturum, ad solos masculos perveniat, cum vasallus non quidem deteriorem, at bene meliorem Domini conditionem reddere possit 2. *F.8.§ è contrario. Rof.c.9.concl.44.n.24. Bocer. de mod. amitt. feud. 2.n.22. Obrecht.l.3.c.10.G.A.disp.feud.9 th.2.* Nec impedit ea dubitandi ratio, quòd vasallus sine consensu Domini etiam conditionem ejus meliorem inde efficiendo, feudum alienare nequeat. Illa enim in alienatione prohibita procedit, propter textus juris feudalis in quacunque alienatione consensum Domini pro forma requirentis. Qua solennitate substantiali & forma omisâ, actus licet in commodum sit redundaturus, nihilosecius irritus efficitur *l.16.C.de præd.minor.l.13.§.sed si ædium ff.l.44.l.7.§.fin. cum l.seq.ff.de usufr. c.1.de Reb.Eccles.non alien.* longè verò aliud in subinfeudatione jure permissa obtinet. *Cuiac.l.4.F. 8. Rof.d.concl.44.n.15.*

XXXI.

Tertium subinfeudationis formale subsequitur requisitum, ut sincerè fiat, seu illud ipsum revera fiat quod agitur, non ut sub prætextu subinfeudationis venditio aut alia jure prohibita alienatio celebretur *d.§ callidis 2.F.55.2.F.26.§.beneficium. ibique Alva.* Unde non incommodè quæritur? An valeat & consistat concessio subfeudi, facta alicui pro pecunia, an verò censeatur in fraudem legis peracta? Posterius quidem volunt *Schrad.p.8.c.2. n.15.Hartm. Pist.lib.2.quæst.14.n.4.Besold.p.3.cons.108.* Vulteius verò tum demum in fraudem factam præsumi, contendit, si precium interveniens dimidium justi valoris excedat, *l.1.c.10.81.* de qua opinione quid sentiendum sit Bocerus & Kohl. latius explicant.

Contrariam tamen sententiam, quod subinfeudatio pro pecunia facta omninò subsistat, ut veriorem propugnant *Rosf. c.9. concl.44. Obrecht. l.3. c.10. Hunn. tract. feud. 7. th.8. Kohl. c. 1. Sievus disp. feud. 9.* quorum castra & ego lubens sequor, non solùm effato communi, sed etiam textu juris Feud. adjutus *2. F. 3. §. 1.* ubi de subinfeudatione mediante precio facta agitur, illaque valida & irrevocabilis ibi pronunciatur, nisi in fraudem Consuetudinis & Constit. Lothar. & Frider. *2. F. 52. & 55.* facta videatur, in quibus Constit. verò, cum de alienatione illicita, callida & fraudulenta solùm agatur, per quam Imperii & Domini utilitas minuitur, in subinfeudatione autem tale quidpiam metuendum non sit, nec causæ prohibitæ feudi alienationis, huic applicari possint, cum alius Domino vasallus non obtrudatur, sed Dominus subinfeudantem vasallum ditiorem & ad sustinenda servitia magis idoneum nihilominus retineat, ejusque conditio, salvis ipsi penes vasallum & subvasallum servitiis in salvo maneat, ideò minus tutò ab illa ad hanc inferri apparet.

XXXII.

Synceritas in eo quoque vertitur, ut Domino jus suum integrum tectumque maneat *c. un. pr. vers. callidis. 2. F. 55. Duar. de Feud. c.12. Obrecht. l.3. c.10. n.18. G. A. disp. 9. th.2. lit. B.* Si igitur vasallus se nullos hæredes habiturum desperet, alii subfeudum concedere ipsi non licet, quia talis concessio in fraudem & præjudicium Domini omninò facta censetur *Hartm. Pist. l.2. quæst. 44. n.5. Tusch. pract. concl. tom.3. l. F. concl.190. n.22.* ubi nec Papam hoc casu dispensare posse adjicit *Clar. in §. feudum quæst. 32. n.18.* Quod assertum, quoque ad agnatorum jus, cui præjudicari non possit, extendit *Vulteius 1. F. 10. 82.*

XXXIII.

Prædicta tamen hanc limitationem admittunt, si aliud statuto vel consuetudine Receptum non fuerit, sicuti *Klock. 3. consf. 133.* de inferiori Saxonia testatur, ubi juri Feudali quoad hæc requisita derogatum esse refert.

XXXIV.

Visa hactenus subinfeudatione constituenda, ejusque requisitis formalibus expositis: consequens videtur, progredi ad constitutam, quæ considerari potest 1. Ratione Effectum 2. ratione

tione fori competentis. 3. ratione Affinium. 4. Contrario-
Effectus. rum. Effectus quod spectat, alii respiciunt commoda, alii onera, illa qui commoda respiciunt, consistunt vel in re vel in actione.

XXXV.

Lucrativi. Quoad rem notandum 1. subvasallum Dominium aliquod utile consequi. *Bocer. de mod. amitt. feud. c. 2. n. 41. Obrecht. l. 3. c. 10. n. 23. Cappen. Iur. Feud. observ. 8. n. 13.* Cui non officit quod Dominium penes duos in solidum esse nequeat, hoc autem hic fiat, dum vasallus subinfeudans, nihilominus manet Dominus ut arguit *text. 2. F. 55. §. illud ibi: vasallus vasalli Dominum Domini sui offenderit,* & simul etiam subvasallus Dominium nanciscitur, unde quidem plerique exinde argumento sumpto, penes subinfeudantem Dominium manere negarunt. *Clar. in §. feudum quæst. 31 in fin.* Alii verò nullatenus vasallum Dominio utili in totum quod habet in re feudali respectu juris vasallagii sese abdicasse, sed omninò jus aliquod in quo vinculum fundetur & sustentetur, subesse evincunt, ex ea ratione quod alias secundus vasallus non secundum mansurus, sed uti in vera alienatione fiat, immediatè in locum primi successurus esset. Potius igitur illi ex eo, quod Dominium non minus utile quàm directum diversis considerari possit respectibus, ut aliud sit superius aliud inferius, remanente illo, hoc tantùm ad vasallum transiisse evincunt *Vulteius l. 1. F. 10. n. 84. Schrad. l. 8. c. 2. n. 24. Menoch. l. 3. præs. 102. Locam. quæst. Iur. feud. 134.* Quod cum *Iac. de S. Georg. 2. F. 3. vers. sed quæro* minus assideat. Ideo quidam dubitationis hujus tollendæ gratiâ ita distinguunt, quòd subinfeudans consideretur, vel in ordine ad primum concedentem, vel subinfeudatum; Ratione primi concedentis, illum dici utile habere dominium, respectu verò subinfeudati directum, vel ius tale quod directo dominio primi auctoris æquipolleat. Nec inconveniens hoc esse propter diversas Relationes, quia dicta Regula supra opposita loquatur non tantum de dominio ejusdem speciei, sed etiam ejusdem relationis & respectus, & procedat si idem de eodem accipiatur, non ubi diversa militet consideratio *Hartm. Pist. l. 2. quæst. 41. n. 2. Frantzk. de Laud. c. 14. Knichb. de Saxon. non prov. iure c. 6.* cum quibus in præsens transeo, cùm juxta eundem Knich. assertum hoc observantiæ innitatur & quotidiano quoque usu comprobari posse videatur, dum prin-

cipe-

cipes bona, prædia, castra, aliis in feudum concessa vocant **unser eigenthumb**, cum tamen respectu Imperatoris à cujus manu acceperunt, tantùm utili fruantur Dominio.

XXXVI.

II. Possessionem quoque tam naturalem quàm Civilem consequitur quod probant, tot juris feudalis loca, in quibus possessio, adeoque & naturalis & Civilis, quæ propria est illius vocabuli significatio, uti in vasallum, sic quoque per consequens in subvasallum transferri, intelligitur, *arg. 2. F. 3. 7. 8. §. 2. 22. Rittersh. part. feud. l. 2. c. 2. quæst. 2. Finckelth. disp. feud. 8. controv. 3. Carpzov. disp. 7. th. 4. Kobl. d. tr. c. 3. n. 5.* quæ possessio tamen ad tollendam difficultatem, quæ circa hanc versari solet, de ipso feudo, non de jure ipsius feudi, quod apud subinvestientem omninò remanere dicitur, intelligenda, cum enim is infeudando acquirat jus vasallagii, recognitionis, servitiorum, absurdum foret, omnem illius juris ipsi denegari quasi possessionem *Bocer. de mod. amitt. Feud. c. 2. n. 40. Obrecht. l. 3. c. 10. n. 31.*

XXXVII.

III. Sicut vasallo jus utendi fruendi re feudali competit 2. F. 23. *vers. usufructu*, Ita & illud quoque ad subvasallum transferri dicendum. *Bocer. de mod. amitt. Feud. d. tr. c. 2. n. 18.* Ita ut non tantùm jus & facultatem percipiendi & suos faciendi fructus ex re feudali provenientes, sed etiam aliàs liberam dispositionem consequatur, in quantum nullum dispendium & præjudicium juri & utilitati Domini exinde infertur 2. F. 52.

XXXVIII.

Quoad Actionem. Datur subinfeudato utilis quoque Rei vindicatio, quæ subinfeudanti competiit 2. F. 8. §. *Rei autem.* ad repetendam rem à quolibet possessore, eamque remediis tam petitoriis quàm possessoriis recuperandam, Ita ut si vasallus subinfeudans, invito vasallo subinfeudato, in ejusque præjudicium feudum refutaret, etiam tunc subinfeudatus modò Domino superiori servire, ab eoque feudum recognoscere paratus esset, vel feudum retinere, vel illud utpote absq; culpa ablatum remediis istis consequi posset. 2. F. 9. § *fin autem. vers. eo excepto. Bocer. d. tr. c. 2. n. 189. Curt. tract. feud. p. 4. n. 85.*

XXXIX.

Effectus onerosi

Sequuntur Effectus onera respicientes s. onerosi, sicuti enim vasallo ipsi sua commoda & incommoda, quæ ratione feudi subit. *G.A. disp. feud. 7. & 9.* ita quoque & subvasallo ea incumbunt. Hinc fit ut 1. Investituram à Domino suo immediato legitimo tempore petere 2. F. 9. illique fidelitatis juramentum præstare teneatur, 2. *F. 3. Kobl. d. tract. c. 4. Ros. c. 6. concl. 63. Vulteius* 1. *F. 10. n. 84. Freccia de subfeud. Baron. l. 2. aut. 4.*

XL.

Unde præcipuus etiam hinc dimanat Effectus, quòd subinvestitus efficitur vasallus non Domini senioris, sed vasalli subinfeudantis §. *illud quoque 2. F. 55. G.A. disp. feud. 9. th. 2. Menoch. l. 3. præs.* 102. planè uti hominis mei homo, meus homo non est *l. 105. ff. de V.S.* & liberti mei libertus, non est meus libertus *l. 5. §. si quis ff. de agnoscend. & alend. lib.* nec socius mei socius, socius meus est *l. 20. ff. pro socio.* Et quamvis non desint qui subvasallum etiam Domini superioris vasallum esse censent, inter quos Marin. *Frecc. de orig. Baron. c. vidimus n. 46.* locum obtinet, præter alias rationes, etiam hac adducti, quòd res in subfeudum concessa, ratione cujus obligatio vasallatica contrahitur, à Domino seniore proficiscatur, eaque ad utrunque jure feudi perveniat, ideòque eo in casu, ubi prima causa non includat secundam, ibi semper primam inspiciendam. Hisce tamen nihil refragantibus quas etiam Kohl. in suo tract. latè refellit, priori assertioni insistendum arbitror, quo mè inducit, non tam authoritas communis opinionis, quæ alias non levis est arg. *l. 12. §. 27. ff. de instr. vel instrum legat.* quàm hoc præcipuum argumentum, quòd obligatio vasallatica oritur ex contractu feudali inter concedentem & accipientem inito, in quo demum id agitur, ut acquirens ratione feudi concessi fiat vasallus concedentis *2. F. 2. pr.* cum verò nullus inter Dominum primum & subvasallum contractus ineatur, neque hic vel primam vel secundam causam ab ipso habeat, sed ex contractu ex propria providentia cum immediato inito, sequitur omninò etiam præter intentionem vasalli hunc seniori non acquiri.

XLI.

Quam assertionem tamen non absolutè intelligendam sed in quibusdam limitandam existimant *Knichen. de Saxon. non prov.*

iur.

iur. c. 6. Schrad. p. 8. c. 2. n. 25 Obrecht. l. 3. c. 3. n. 7. Coler. conf. 52. n. 17. ut procedat quando ſit vaſallus vaſalli mei ratione alterius rei *Schrad. p. 3. ſect. 3. n. 134.* ſecus ſi ratione ejuſdem rei, quam vaſallus à Domino mediato teneat, ut habetur in *c. Imperialem §. illud 2. F. 55. Everhard. in locis à liberto ad vaſall. n. 2.* illius enim intuitu etiam Domini mediati vaſallum dici poſſe, ſaltem largè & impropriè, *Tuſch. pract. concl. tom. 8. concl. 27.* ita ut juxta *d. §. illud quoque 2. F. 34.* æquè ipſi reverentiam exhibere, nec minus ab offenſione illius quàm Domini immediati abſtinere debeat.

XLII.

Hinc alia, quæ ratione aliorum Effectuum moveri ſolent dubia, facili modo poſſunt reſolvi. An nimirum ſubvaſallus, etiam Domino ſuperiori ad ſervitia cenſeatur obſtrictus. Notandum enim hic, quòd cujus quis vaſallus non ſit, ei nec ſervitia tanquam vaſallus præſtare neceſſe habeat, cùm neceſſitas ſervitia præſtandi vaſallatica præſupponat præſtantem, eſſe vaſallum ejus cui præſtare oportet, quia verò ex ante comprobatis perſpicuum, ſubinfeudatum ſuperioris vaſallum non eſſe, conſequens eſt nec eum ad ſervitia obligari, cum ſublato ſive Remoto principali, omnia quæ ex illo ſequuntur, tollantur, quam ſententiam etiam præter Kohlium communi calculo approbatam eſſe aſſerit *Roſ. c. 8. concl. 10.*

XLIII.

Pro Reſtrictione tamen ibid. notandum eſſe dicit id. Roſ. quòd ſi Dominus immediatus ſuperiori ſervitia præſtare nequeat, vel à ſuperiori admonitus, officio ſuo defuerit, ibi licet nullam actionem habeat perſonalem, quâ ipſum ad ſerviendum urgeat, ſubtractione tamen feudi, & ſie rei ſuæ incumbendo ipſum adigere, eoque in ſubſidium ſervitia conſequi poſſe, non aliter ac contra debitoris debitorem executio fieri dicatur *l. 20. ff. de Acquir. vel A. H. Coler. de Proceſſ. execut. p. 2. c. 3. n. 132.* II. Limitat non procedere eo in caſu, ſi Dominus Mediatus Princeps territorii fuerit, quamvis enim aliâs ſubvaſallus in concurſu utriusque, Domino immediato, cui juramento fidelitatis obſtrictus, potius ſervire teneatur, cum quotiescunque circa idem duo incompatibilia concurrunt, id quod potius alteri præferri debeat *l. 10. ff. de ſtat. Hom. l. 3. ff. de iurisd omn. iudic.* Neque hoc caſu vaſallus Domino

immediato contra Mediatum auxilium præſtans, feudo privari poſſit *c.1.2.F.55. Schrad.p.6.c.6.n.59.* aliud tamen in Domino Mediato qui ſimul territorii Princeps, dicendum, cui pro ſalute publica militanti præ altero ſuccurri debeat. *Schrad.d.l.* quod etiam eò quidam extendunt, ut etiamſi adverſus Dominum immediatum bellum moveat, ipſi aſſiſtere teneatur *Molin. in Conſuet. Pariſ.t.§.1.gloſſ.6.in verb.Monant de luy.n.12.* Subjiciens, vaſallum eò ad regium exercitum, veluti ad auguſtius tribunal vocari, dum omnes ſubditi & vaſalli magis ſint clientes & homines Regis, quam cujusvis alterius etiam proprii Domini *Bodin. de Reip. l. 1.c. 8.n.66.* De aliis quoque limitationibus huc ſpectantibus diſſerendi campus eſſet, ſed cum illum intrare inſtituto arceamur, ſæpius quoque laudatus. Kohl. pleno cornu diſtinctam limitationibus materiam explanarit, eò remittendum duxi laudabiliùs, quam optimè congeſta fruſtratim divellere.

XLIV.

Porrò ex priori aſſertione etiam hujus quæſtionis deciſæ veritas, quòd ſi ſubvaſallus feudum alienet, laudemium non Domino primo, ſed ſecundo, h. e. vaſallo primo debeatur? dependet, tum quia ratione primi Domini nulla ſit mutatio, quippe cui vaſallus ſubinfeudans obligatus manet; tum quia Domino laudemium ſolvendum, qualis eſt ſubvaſallo non primus, ſed ſecundus *Molin.ad Conſuet. Par.§.43.gloſſ.1.n.177.Freccia l.2.§. Tertia aut.n.4.Franzk.de laudem.c.14.n.52.& c.7.n.123.*

XLV.

An verò ex eodem principio & hæc controverſia, num ſubvaſallus feudum alienare volens Domini ſuperioris conſenſum adhibere teneatur? dependeat & reſolvi debeat? non eſt expediti juris? Magni enim Nominis authores in diverſas factiones abeunt, ſic Affirmativam ſimpliciter præferre videntur. *Myn. 1, O. 62 Clar.in § feudum quæſt.32.n.ult.Roſ.9.concl.36.* aliique quos citat *Fachin.7.contr.53.* ex iſta ratione, quia is conſentire debeat, qui habet dominium directum *2.F.55.* Negativam verò ſententiam non minori numero propugnatam reperiri licet, apud eund. *Fachin.d.l. Menoch.l.3.præſ.102. Hartm. Piſt.l.2.quæſt.45.* hoc fundamento præter alia præcipuè ſubnixam, quòd omne jus quod ſubinfeudatus habeat id à ſubinfeudante & non ſuperiori Domino

acci-

accipiat, indeque non Mediati sed immediati consensus sufficiat, cui subscribit quoque Kohl in suo tract. *c. 4. n. 46.* Alii denique utriusque consensum requiri, contendunt *Frecc. de subf. l. 2. aut i. n. 2. & 3. Sonsbecc. p. 12. n. 91. Menoch. cons. 226 n. 172. Bocer. de mod. amitt. feud. d. tr. 5. c. 2. n. 49. G. A. 9. th. 4. E.* Quorum sententiæ & ego adstipulandũ existimo, præter alias hac ratione adductus, quod vasallus subinvestiens alienare volens ipsemet Domini sui consensum requirere tenetur *1. F. 5. in fin. 21. §. si quis mil.* 13. 18. 2. F. 38. 44. ideoq; eam facultatem quâ ipsemet destitutus, subvasallo, solus conferre eò magis prohibetur. Nec impedit quòd hic causã à subinfeudante habeat, & causa propinqua magis operetur, quàm remota, certum enim est, ultra id, quod ei per causam remotam infusũ & attributum, eam operari neutiquam posse. *Vulteius* 1. F. 10. *n. 54.* Quamvis verò *Finckelth. disp. 9. contr. 4.* aliis rationibus, & inprimis distinctione, inter primariam & secundariam obligationem nitatur, cum verò ea totam hanc rem extricare non videatur, ideoque in aliis eâ salvâ relicta, potius *Schrader. in p. 8. c. 2. n. 5.* relata opinio hic amplectanda venit, quòd quoad obligationes personales, respicientes nimirum Iuramentum fidelitatis, servitia & similia, subinvestitus Domini vasallus non dicatur, excepto eo, quòd ipse obligatus nihilominus maneat Dominum Domini sui non offendere, *§. illud quoque* 2. F. 55. Quoad alias verò, quæ magis feudum ipsum quàm personam vasalli concernant, ut v. c. alienatio, etiam subvasallus Domini senioris sit vasallus, & consequenter feudum citra illius consensum alienare nequeat.

XLVI.

Licet verò jura, quibus vasallus Domino obstrictus non exigua, attamen ut vasallagium subjectionem non importat *c. Pastoralis de sent. & re indic. Carpzov. I. P. S. p. 3. const. 28. def. 19.* ita nec subinfeudatio. Quod quidem circa Religionem in Instrumento Pacis facta mentio comprobare videtur *art. V. §. 14. ibi*: A sola qualitate feudali vel subfeudali, sive à Regno Bohemiæ sive ab

ſibi arrogarit ex ſtatu anni 1624. 1. Jam perpetuò cenſeantur, quæ vel judicialiter, vel extrajudicialiter innovata fuerint; tollantur, & in priſtinum ſtatum reſtituantur.

XLVII.

Pariter uti conſtat in feudo Dominum vaſallo mutuam quoque debere fidelitatem, unde Germanicum illud πολυθρυλλητον enatum, getrewer Herr/ getrewer Knecht/ &c. ut Feudiſta loquitur *c.1. de form. fidel. 2. F. 6.* Dominus in omnibus vicem fideli ſuo reddere debet, quòd ſi non fecerit, meritò cenſeatur malèfidus, cujus intuitu quoque Dominus dicitur vaſallum habere in conjugem *c. un. in pr. de not. feud. 2. F. 58.* ita hæc etiam in ſubinfeudante procedunt, ut eandem ſubvaſallo præſtare debeat fidelitatem.

XLVIII.

Forum Competens. Quod forum ſeu judicem attinet, ſciendum, ſubvaſallum, ratione ſubfeudi coram Domino immediato conveniri. 2. F. 55. §. *Præterea. cap. ex transmiſſâ. c. verum. de foro compet. Frecc. de author. & poteſt. Baron. l. 2. aut. 7.* Adeò ut Dominus non poſſit nec avocando, nec inhibendo, nec aſſeſſorem vel conſiliarium, cujus conſilio jus dicat adjungendo, cognitionem Domini immediati impedire, ſive ille Dominus feudi, ſive ordinarius loci ſuperior ſit. *Roſ. c. 12. concl. 1. n. 20. Sixtin. de Regal. l. 1. c. 8. n. 44.* Generaliter enim conſtitutum, eum in cauſis feudalibus inter vaſallos eſſe judicem qui immediatus feudi controverſi Dominus eſt. *Bald. in c. cæterum X. de iudic. Clar. in § feudum quæſt. 90. n. 11. Vult. l. 2. c. 2. n. 11.* quia cauſa immediata & proxima efficacior eſt & plus operatur, quàm remota *60. § 1. ff. pro ſoc. l. 57. in f. ff. locat.* ita ut etiamſi controverſia moveatur, de ſubfeudis Imperii Regalibus, cognoſcendi tamen deſuper poteſtas non Imperatori, ſed immediato competeret. *Grav. ad Gail. p. 1. concl. 29. Reink. l. 1. cl. 4. c. 19. n. 41. & ſeq.*

XLIX.

Affinia. Supereſt ut pauciſſimis Affinia quædam videamus; ut ſunt ſub Emphiteuſis, jus ſublocandi, & refitatio, quæ jura commodè quidem hic comparari poſſent, in quibus cum ſubinfeudatione conveniant & diſcrepent: verùm ne inſtituti rationem tractatio excedat, breviter tantùm convenientiam indigitabo, & quidem ſubemphiteuſin quod attinet; quemadmodum aliâs argumen-

tatio

tatio ab emphiteusi ad feudum *Cothm. resp. 38. n. 123. vol. 1. Rosf. c. 1. concl. 10. n. 5.* & rursus à feudo ad emphiteusin procedit, præsertim ubi par utrobique est ratio *Mynf. dec. 8. resp. 78. n. 5. Mantic. de tacit. & ambig. convent. l. 25. tit. 4. n. 12.* vel juri scripto contrarium non decisum, *Tusch. pract. concl. tom. 3. Lit. F. c. 124. n. 13. & seq. Köbl de serv. feud. p. 4. n. 184. Bursat. consf. 56. n. 8.* Ita etiam à subemphiteusi ad subfeudum & vice versa à subfeudo ad subemphiteusin, contrario in jure de alterutro non deciso, atque ex paritate rationis argumentari non inhibitum. Quod præter Feudistas in præludiis, & *Eberhard. in loc. legal.* declarat *Barbos. in comman. loco. 42. n. 2.* unde sicuti vasallus potest feudum suum alteri infeudare: Ita & res Emphiteutica ab Emphiteuta, etiam Domino ignorante & irrequisito alteri in feudum concedi potest, ut tradit *Schrad. p. 3. c. 2. n. 5.* & subemphiteuticari *Franzk. de laud. c. 14. n. 49.* Et sicuti sub feudum revera feudum est, omnesq; qualitates veri feudi habet, ratione vasalli primi subinfeudantis, ita & subemphitesis revera est emphiteusis, nec præter nominis sonum quicquam ab ea differt. *Franzk. de laudem. c. 11. n. 27.*

IL.

Ad Affinia quoque referri potest, jus sublocandi, quod analogiam quandam cum subinfeudatione habere videtur, sicuti enim subfeudum à vasallo alteri æquè idoneo, & sub quibusdam conditionibus concedi potest, ita & conductor alteri æquè idoneo, rem locatam ad eundem usum locare potest: cum nulla in locatione fit dominii tarnslatio, *l. 39. ff. locat*, nulla possessionis alienatio *l. 10. §. 1. ff. & A. vel A. P.* Unde etiam vasallo, rem in feudum concessam alteri, modò non fraudulenter, locare licet. *2. F. 9. §. donare.* Quantum ad refutationem, ea respectu vasalli vicina quoque esse videtur subinfeudationi, sicut enim in hac feudum sine consensu Domini in alium transferre, ita & in illa jus feudi quod habet, rennnciare, & invito quoq; Domino alteri cedere potest, *2. F. 14. 2. F. 38. & 44.* vel in rem conceptâ refutatione, quod refu-

fraudem Domini perficiatur. *Bocer. de mod. Amitt. Feud. tract. 5. c. 1. n. 99. & seq. Obrecht. de iure F. l. 3. c. 11.*

LI.

Contraria Et hæc hactenus de subinfeudatione Constituenda & Constituta, cum verò etiam feuda ob rerum omnium in hac mundi machina volubilitatem, humanamq; generis fragilitatem, fatali suæ periodo & mutationi obnoxia esse, testis temporum historia demonstret, Ideò etiam subinfeudationis effectus non magis esse videtur perpetuus, quàm infeudationis, aut alius cuiusq; juris: Et quamvis hic latissimus excurrendi campus sese offerat, dum causæ feudum amittendi, quæ variæ solent constitui 2. F. 23. ob quas etiam per consequens subvasallus subfeudum amittit, veniunt recensendæ, cum verò illum pervagari instituti ratio non permittat, illarum causarum delineationem constrictim, extremis quasi digitis attingere lubet, ad duo saltem genera illas referendo, quòd nempe feudum amittatur vel propter culpam vel sine ea. *Rittersh. partit. Feud. l. 2. c. 5. q. 4. Carpzov. disp. feud. pen. th. 2. Suev. disp. feud. 11.*

LII.

Inter illas quæ sine culpa contingunt, præcipua habetur mors subinfeudantis sine descendentibus; ubi potissimum illa quæstio, à qua totius rei cardo dependet, venit examinanda. Utrum & quatenus resoluto jure vasalli subinfeudantis, jus quoq; subvasalli extinguatur. Et 1. liberos vasalli subfeudum concedentis quod attinet, illos subfeudum avocare non posse, sed unà cum feudo hæreditatem agnoscere 2. F. 45. & factum illius præstare teneri, patet ex text. 2 F. 9. *vers. si autem ibi: si tamen sine herede masculo decedebat.* cui suffragatur text 1. F. 5. § *Rursus, ibi: & sine herede decesserit.* Quoad agnatos verò plerique distinguunt, inter feudum novum, quod penes subinfeudatum remaneat, & antiquum, quod ad agnatos devolvatur *Obrecht. l. 3. c. 10. n. 33.* Ita ut iis subinfeudatio illa minimè præjudicet, quo minus subfeudū veluti resoluto jure dantis avocare possint *1. F. 5. § rursus 2. F. 73. 2. F. 13. §. Etsi Clientulus Hartm. Pistor. l. 2. quæst. 44. n. 6. Ros. c. 9. concl. 48.* Eo modo, quo dicitur, si creditor rem pignori obligatam alii det pignori, primi Creditoris jure pignoris soluto, solutum quoque intelligi in pignore jus secundi Creditoris *l. 1. C. si pign. pignor. dat. sit. d. Bocer. de mod. amitt. feud. d. tr. c. 2.*

LIII.

Quod ampliat Kohl. in *d.tr.c.5.n.11.* ut licet longiſſimò tempore à ſubvaſallo fuerit poſſeſſum, nihilominus agnati, avocare poſſint, 2.F.83. tum ex ea ratione, quòd vaſallus ſubinfeudando, illorũ conditioné deteriorẽ reddere non potuerit *§. è contrario 2.F.3.* adeò ut nulla valeret alienatio vel diſpoſitio, facta per vaſallum in præjudicium agnati *1.F 8.§. hoc quoque* etiamſi Domini conſenſus acceſſerit 2.F.39. quia ii non tàm in locum ultimi poſſeſſoris, quàm primi inveſtiti ſuccedant, nec tam perſonæ, quam beneficii & feudi ſucceſſio fieri cenſeatur 2. F. 11. *Clar. in §. feudum quæſt.* 32. jam verò iniquum, in bonis à majoribus profectis præjudicium per alternm inferri. *arg. l.3. ibi: quæ verò non à patre, ſed à genere, à Civitate & rerum natura tribuerentur, ea manere eis incolumia ff. de interdict. & Releg. l.22. §.1. in fin. ibi: Non oportet admitti fideicommiſſum. quia hic non judicio eius & c. ff. de adopt. Reink. de Reg. Secul. & Eccl. l.1.cl.4.c.17.* tùm etiam quòd nullum præſcriptio locum obtineat contra eum qui agere nequeat *l.1. in fin. C. de Annal. Except. l. ult. §. ſin autem C. commun. legat. l. in rem C. de iur. dot.* Quam ſententiam frequentioribus receptam, & tàm veterum quàm recentiorum calculis approbatam eſſe dicit *Roſ. c.9. concl.48. n.3.*

XLIV.

Limitationes verò nonnulli addunt, quòd ſubinfeudatio poſt obitum ſubinfeudantis, tum etiam contra agnatos ſubſiſtat, ſi feudum ſit hæreditarium, vel ſubinfeudatio facta ſit de rebus infeudari ſolitis, quam limitationem uberius declarans *Camerar. in cap. Imperial. 2.F.55.* diſtinguit inter ipſum feudum vaſallo conceſſum, & res feudo ſubjectas ſubinfeudari ſolitas, aliud igitur eſſe dicit, jus proprium reſidens in perſona ſubinfeudantis, quod alienari prohibitum ſit, aliud de jure, quod non in ſua perſona reſideat, ſed in perſona vaſalli mortui, ut concedi ſolita concedere, quo caſu cum quis gerat actum ad officium ejus pertinentem, ut ſolita ſubinfeudet, jus ſemel translatum perpetuò firmum manere, vel denique limitari dicunt, ſi agnati fiant ejus hæredes, qui

XLV.

Præter has verò limitationes adductas, Vulteius jus agnatorum in tantum non extendi debere dicit, ut nihil in eorum præjudicium fieri possit à possessore vasallo, aliàs etiam ob delictum vasalli, feudum non ad Dominum sed agnatos semper fore reversurum, cujus tamen contrarium liqueat ex *2. F. 37. in fin. & 2. F. 24. in fin.* Et ita consuetudine illud servari testatur *part. 3. cons. 20. n. 54.* ut agnati etiam post mortem subinfeudantis feudum liberè revocare non possint, cui suffragantur *Rof. c. 11. concl. 5. n. 3. & concl. 9. n. 8. Rath. 7. contr. 22. Berlich. p. 3. concl. 37. n. 25. G. A. disp. feud. th. 1. Gail. 2. de P. P. c. 13. n. 10.* veruntamen missâ hac opinione, à receptiori Dd. asserto, quod hac ratione agnatis præjudicari non possit, non recedendum esse autumo; & hæc quoque sententia vel solâ æquitatis ratione nititur, ut maximè forsan nullo textu expresso probari possit; fatendum siquidem, per quam iniquum esse, ut is qui ne consentiente quidem Domino præjudicare mihi potest, delicto suo mihi noceat, & jus sine facto ipsius quæsitum, auferat *l. 22. C. de pœn. l. 4. C. ad L. Jul. de adult. l. 55. & ult. ff. fideic. lib.* & quamvis priori sententiæ inhærentes, tela, quibus destructum eunt hanc nostram; desumant ex antea all. txx. vereor tamen ego, ne minus feliciter pugnent, fortiori victi armaturâ, quam tum æquitas, tum commoda eorum text. interpretatio subministrat, licet enim ibi dicatur, feudum vasallo delinquente non ad agnatos, sed ad Dominum pertinere; non tamen necessariò inde infertur, agnatorum jus in feudo planè esse extinctum, sed quòd ita revertatur, ut non diutiùs apud eundem remaneat, quam vasallus qui deliquit, ejusq; liberi masculi superstites sint, iis verò, vasallo defuncto, successoribus agnatis, quibus, ut ex aliis text. & ipsa natura feudalis successionis constat, factum vasalli possessoris nocere non potest *1. F. 8. §. contrario, 2. F. 39. & 45.* restituendũ *sit. Hartm. Pist. l. 2. quæst. 15. per tot. Obrecht. l. 2. c. 9. n. 108. & seqq. Suevus disp. feud. 11. Carpzov. p. 3. c. 27. def. 6. 8. Struv. syntagm. jur. feud. c. 15.*

LVI.

Quòd si liberi etiam & agnati defecerint, sicuti feudum totum Domino aperitur, ita subfeudum quoque ad eundem redit. *Besold. p. 3. cons. 108. Rof. c. 9. concl. 49. n. 1.* Si tamen vasallus à Do-

mino ſeniore feudum recognoſcere velit, ipſique ſervire, an hic nolens volens ſubinfeudatum vaſallum habere teneatur? acriter controvertitur. Affirmativa communiter videtur approbata teſte *Myns.* 1. O. 62. *Roſ. c. 9. concl. 49. Bocer. de mod. amitt. Feud. tr. 5. c. 2. Obrecht. l. 3. c. 10. Fach. l. 7. c. 52.* aliisque ab Anton. ad Kohl. recenſitis. In contrarium verò alii abeunt, *Finckelth. diſp. 9. contr. 4. Hartm. Piſt. l. 2. quæſt. 44. Kohl. c. 5. n. 51. nitentes tx. in F. 4. §. ult.* exindeque deſumptis rationibus à Piſtor. d. l. adductis. Hique cum *tx. 2. F. 9. pr. verſ. Si autem;* non exiguam illorum ſententiæ difficultatem parere animadvertant, ideò *Hart. Piſt. d. quæſt. 44. n. 10. & ſeqq.* illum locum accipiendum eſſe putat, vel de Domino ſubvaſallum recognoſcente, vel de caſu quo vaſallus culpâ ſuâ feudum amiſit, quem ſequitur etiam Lyndeman *Exerc. feud. 3. c. 8.* verum cum hæ interpretationes Kohlio minus arrideant, is gl. & Afflicti intellectum potius admittit, dictum verſ. ad veterem conſuetudinem, quæ ante prohibitam à Lothario & Friderico Imperatoribus alienationem fuit, reſtringentis, quem *Neell. quoque* probat, *diſp. feud. 7. th. 8.*

LVII.

Quantum verò huic ſolutioni ſit tribuendum, latius oſtendit *Roſ. d. concl. 49.* ubi nullam correctionem exinde evinci poſſe licet, quòd ea præſumi non debeat *l. 27. C. de teſtam.* ſed ea ſemper capienda ſit interpretatio, ut jurium correctio evitetur, nec prior aliqua lex per novam mutata intelligatur, niſi expreſsè & nominatim illud ſignificetur *l. 32. C. de Appell. Boc. de inveſt. feud. c. 4. n. 63.* cum verò in iſtis Impp. Conſtit. ſubinfeudatio in ſuo vigore fuerit relicta, rationem quo minus etiam hoc caſu ſubvaſallus feudum amittat, eò clarius apparere, quod ſc. ſtante permiſsâ ſubinfeudatione, ejusque requiſitis obſervatis, Dominus etiam directus in illam conſentire præſumatur. Additque, argumentum à verbis illis præteritis deſumptum, correctionis præſumptionem nullatenus adjuvare; cum eo loquendi modo Feudiſta, quod o-

LVIII.

Si autem ſubvaſallus culpam aliquam, quâ feudum amitti & ad Dominum devolvi ſolet, commiſerit, vel etiam absq; conſenſu Domini utriusque feudum alienaverit, per ea, quæ tradit *Roſ.c.9.concl.32.n.18.Zaſ.p.9.n.34.Menoch.l.3.praeſ.102.n.10.* ſubfeudum illud non Domino ſuperiori, ſed immediato, qui ſubinfeudavit, aperitur per *text.2.F.55.in fin. Schenk.n.1.* nec refert, delictum illud contra ſuperiorem ſeu mediatum Dominum commiſſum fuiſſe, quia quamvis offenſus iſte feudum non conſequatur, loco injuriæ tamen eam ſufficere putat vindictam, ſi vaſallus feudo privetur, idque ad Dominum immediatum devolvatur *Sonsbec. p.13.n.41.* Et hæc quoad ſubinfeudatum Dd. procedere dicunt, ad ſubinfeudantem verò quod attineat, aliud obſervandum, & hoc in caſu quoq; *Bocer.d.tr.de mod.amitt.feud.n.88.* diſtinguit, an delictum in Dominum, vel alium fuerit commiſſum, illo caſu etiam vaſallo id adimi, hoc verò non: verius tamen alii arbitrantur, ut, quamvis pro qualitate delicti feudum revertatur, ſi tamen ſubvaſallus nihilominus feudum à Domino vel agnatis recognoſcere, eisque ſervitia exhibere velit, illos feudum avocare non poſſe. *Roſenth. c.9.concl.49.*

LIX.

Et hoc idem quoque in ſubvaſalli vaſallo, ſive vaſallo in tertio aut etiam ulteriori gradu òbtinere videtur. Nam ſi iſte tertio gradu vaſallus, majorem Dominum offendit, tunc primus vaſallus requiret ſecundum, ſ. ſuum immediatum vaſallum, ut is rurſum ſuum ſeu tertium requirat, ut ſatisfiat majori Domino, & ſi aliquis ex intermediis requirere ſuum vaſallum ceſſaret, ille amittet feudum, quod ad immediatum Dominum qui requiſivit revertetur *arg.d. 2. F.55. §.fin. Sonsbec.p.13.n.42.*

LX.

Cæterum ſunt & alia ſubinfeudationi repugnantia, quæ partim ſemel factam diſſolvunt, partim ineundam impediunt, quæ latius tractari poſſent, verùm quia temporis anguſtia longiores trahere moras vix patitur, ideò pro inſtituti ratione materiā hanc levi penicillo ſolùm breviter adumbraſſe ſufficiat. Interim benevolum Lectorē theſes haſce, æquo animo accepturum, & ſi quæ minus accuratè in iis poſita ſunt, vel temporis anguſtiæ vel ingenii tenuitati, & ætati juvenili pro benevolentia condonaturum confido. Deo T. O. M. devotas ago gratias, quòd Divina ſua Clementia hanc qualemcunque diſputationem conſcribenti, benignè adeſſe, atque mentem dirigere voluerit.

F I N I S.